

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ İNİKAT

11 - V - 1929 CUMARTESİ

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1 — Sabık zabıt hulâsası	20	mazbatası	23
2 — Havale edilen evrak	20	3 — İstanbul Darülfünunu 1929 senesi	
3 — Müzakere edilen maddeler:	20	bütçesi hakkında $\frac{1}{380}$ numaralı kanun	
1 — 810 numaralı kanunun kanunu		lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası	23,28
medenî ile ilga edilmiş olup olmadığının		4 — Yüksek Mühendis Mektebi 1929	
tefsiri hakkında $\frac{3}{186}$ numaralı Başvekâlet		senesi bütçesi hakkında $\frac{1}{344}$ numaralı ka-	
tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbataları	20	nun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası	26,28,31
2 — Korkudeli kazasından Bekiroğlu		5 — Gedikli küçük zabıt menbalarına	
Halilin fazla mahkûm edilmiş olduğu beş		dair olan kanuna bazı fıkraların ilâvesi	
senesinin affi hakkında $\frac{3}{268}$ numaralı Baş		hakkında $\frac{1}{368}$ numaralı kanun lâyihası	
vekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni		ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası	27

1 — SABIK ZABIT HULÂSASI

Hasan Beyin riyasetleriyle aktolunarak ruznamede müzakere edilecek madde bulunmadığından cumartesi günü toplanılmak üzere celse tatil edildi.

Kâtip Kâtip Reis Vekili
Denizli Tokat
Haydar Rüştü S. Tevfik Hasan

2 — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1 — Adliye vekâleti 1928 senesi bütçesinin bazı fasıl ve maddeleri arasında münakale yapılması hakkında kanun lâyihası (Bütçe Encümenine)

2 — Sabık Genç Vaisi İsmail Hakkı Beyin affi hakkında kanun lâyihası (Adliye Encümenine)

Teklifler

3 — Manisa Mebusu Saim Bey ve elli üç arkadaşının, Maarif vekili Necati Bey merhumun büyük validesi Remziye Hanıma ikramiye verilmesine dair kanun teklifi (Bütçe Encümenine)

Mazbatalar

4 — Kabahatlerin affi ve bazı cürümler takibat ve cezalarının tecili hakkında $\frac{1}{470}$ numaralı kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

5 — Karadenizboğazı Tahlisiye Umum Müdürlüğünün 1929 senesi bütçesi hakkında $\frac{1}{461}$ numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

6 — Konya ovası Sulama idaresinin 1929 senesi bütçesi hakkında $\frac{1}{440}$ numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

7 — Seyrisefain İdaresinin 1929 senesi bütçesi hakkında $\frac{1}{446}$ numaralı kanun lâyihası ve bütçe Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

8 — Şarkî Karaağaç kazası Müskirat Memuru Ağaoğlu Ali Ef. inin istiklâl madalyası taltifine dair Başvekâlet tezkeresi ve Milli Müdafaa Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

9 — Tahlisiye İdaresinin teşkilât ve vazifesine dair $\frac{1}{464}$ numaralı kanun lâyihası ve İktisat ve Bütçe Encümenleri, mazbataları (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 14,5

Reis — Nurettin Ali B.

Kâtipler : Süreyya Tevfik B. (TOKAT) Haydar Rüştü B. (DENİZLİ)

Reis — Celseyi açıyorum efendim.

3 — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1 — 810 numaralı kanunun kanunu medeni ile ilga edilmiş olup olmadığının tefsiri hakkında $\frac{3}{186}$ numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbataları [1]

Reis — Mazbata hakkında mütalaa varmı efendim ?

Adliye E. M. Muharriri Salahattin B. (Kocaeli) — Efendim, üç defa encümenimizde müzakere edilen bu meselenin

[1] 160 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur ve eveliyatı 57 inci inikat zabıt ceridesindedir.

şimdiye kadar geçirdiği safahatı ve encümenin vasıl olduğu neticeleri hulâsatan arzedeceğim: Encümene tevdi edilen mesele, Maliye vekâletinin teklifi üzerine 810 numaralı kanunun, kanunu medeni mevkiî meriyete geçmekle hükmü ilga edilmiş olup olmadığına tereddüt hasıl olmuş, bu hususun tefsiren halli encümenimize havale edilmiştir. Maliye vekâleti, 810 numaralı kanunun hükmünün kanunu medeni ile ilga edilmediğini söylüyor. Serdettiği sebeplerden birisi ihtiyaçtan bahistir. Bu sebep maddî bir sebep olup hukukî kıymeti itibarile şayam tetkik değildir.

Asıl ikinci sebebi, kanunu medenî, malumu devletleri Meclisi Âlice tetkik ve kabul edildikten sonra neşrinden altı ay sonra muteber olması bir maddesinde tasrih edilmişti. 810 numaralı kanun, kanunu medenin Meclisi Âlice kabulünden sonra ve fakat mevkiî meriyete geçmeden evvel teklif edilmiş ve Meclisce de neşrini müteakip mevkiî meriyete girmek üzere kabul edilmiş ve usulen de neşredilmiştir. Bu itibarla Maliye vekâleti mütaleasında diyordu ki, her ne kadar 810 numaralı kanun mevkiî meriyete geçtiği sırada kanunu medenî hükmü henüz tatbik edilmemek itibarile araların da hükülmeri dolayısıyla bir taaruz olup olmadığı ve hangisinin mülğa olduğunun tetkikine lüzum yoksada kanunu medenî mevkiî meriyete geçtikten sonra, böyle bir taaruz mevcut olduğu görülmüş ve bazı devair ve mahkemelerce artık 810 numaralı kanun hükmünün devamı caiz olmadığı hakkında içtihatlar hasıl olmuş, kanunun neşri kanunun tekemmülü noktasından bir sebep ve unsur olabilirdi vazii kanun sonradan kabul etmiş olduğu 810 numaralı kanun hükmünün ne olduğunu elbette bilirdi. İradesi bu şekilde tecelli edince kanunu medenin hükmüne taaruz eden hususları nazarı dikkate almış ve müahharen kabul ve tasdik edilmesi noktasından 810 numaralı kanunun devamı lâzım gelir demiştir. Biz ilk defa tanzim ettiğimiz mazbatada diyordukki bir kanun mevkiî meriyete vaz edilmezden evvel hükmünün ne olduğu mevzubahs edilmez. Kanunların vaciburriaye olmaları mevkiî meriyete geçtiği günden itibaren başlar. Bu itibarla kanunu medenin evvelce Meclisi Âlice kabul edilmiş olduğu ve 810 numaralı kanunun da sonradan kabul ve neşredilmiş bulunduğu nazarı dikkate alınınca 810 numaralı kanun mukaddemdir, kanunu medenî muahhardır. Muahhar kanun evvelce mevkiî meriyette bulunan bir kanunun hükmü ile taaruz ederse elbette son kanunun hükmünün mer'î olması icap eder dedik ve binaenaleyh bu noktai nazardan ilk mazbata da arzettiğimiz ve musir bulduğumuz fikri bu gün de aynen besliyoruz ve hukukan da buna başka türlü bir mana vermenin imkâmı olmadığına da kaniiz. Yalnız encümenimize sevkolan mesele, bu kanun hükmünün devam edip etmediği hakkında tetkikat yapıp

mütaleamızı beyandan ibaret olduğuna göre ilk mazbatamızı bu noktai nazardan tetkik ederek bu kanun hükmünün mülga olduğuna karar verdik ve Heyeti Celilenin kararına arzetmiştik. Mazbata okunduğu sırada Dahiliye vekili Beyefendi iskân ve mübadele işlerine bu meselenin taalluku dolayısıyla bazı izahat vereceklerini ve bunun da encümençe faideli olacağını dermeyen buyurdular. Heyeti Celile de bu mülâhazayı nazarı itibare alarak encümenimize sevklemiştir. Encümen, gerek Dahiliye ve gerek Maliye vekilleri Beyefendilerin ve Tapu Müdürünün mutalâatını dinledi. Bu mütalâatın hülâsası, mütegayyip ve firarî ve mübadil eşhaştan metruk olan yerlerin muhacirlere ve mübadillere teffizi halinde ve yahut hazinece satıldıkları takdirde tapu idareleri 810 numaralı kanunun mevkiî meriyette bulunmadığını ileri sürerek senet vermiyorlarmış. Biz işi tetkik ettik. 147 numaralı mazbatada vekil Beyefendilerin (şöyle bir ihtiyacı tazyik ettiği) yolunda dermeyen buyurdıkları hususata kanunu medenin mani olduğu neticesine vasıl olmuştuk. Buna dair tanzim ettiğimiz mazbatayı yine heyeti celileye arz ettiğimiz sırada bu defa efradın tasarrufları altında bulunan ve fakat senede merbut olmayan yerler hakkında encümen mazbatasında bir sarahat olmadığı muhterem rüfekadan bazıları tarafından ileri sürülmüş bu cihetin de tetkiki için ikinci defa encümene mazbata iade buyurulmuştu. Bu defa yaptığımız tetkikatta meseleyi daha tafsilli olarak arz ediyorsunuz. Okunan mazbatada bunlar görülüyor. Bu netayiç şunlardır:

Birincisi, 810 numaralı kanun mülğadır. Esbabını gerek birinci mazbatamızda ve gerek şimdi arzettim.

İkincisi, 810 numaralı kanunun unvanı şudur : Hakkı karar ve senetsiz tasarrufat ve tashihi kayıt muamelâtının sureti icrasına dair kanundur. Bu hükümleri ihtiva etmesine göre kanunu medenî ile hangi noktalarının taaruz ettiği ve hangilerinin etmediği ihtimalatına dair olan noktaları tasnif ve tertip ettik. Hakkı karar, bir kere tapuda kaydı olmayan ve evvelce tasarruf edildiğine dair de üzerinde hiç bir eser görülmiyen yerler sahihsizdir. Sahipsiz yerlerin Devlete ait olacağı da kanunu medenin hükmü iktizasındandır. Binaenaleyh Devlet bu gibi senetsiz tasarruf edilmiş olan yerleri

istediğine teffiz edebilir, satabilir. Bunun içinde senet vermiye mani yoktur ve bunda mahkeme hükmü de aranmaz. Tapu idaresi şayet bu gibi yerlerde tereddüt ederse muvafık değildir. Arazi kanununda bir hakkı karar diye tasarruf sebeplerinden bir şey vardır ki malumu devletleri kanun cari olduğu sırada hakkı karara istinaden bir hakkı tasarruf iktisap etmiş olan kimse varsa bu hakkı müktesep olmak itibarile kanunu medeninın tatbikatına dair olan kanun hukuku müktesebeyi tanımış olması noktasından evvelce hakkı karara istinaden tasarrufunu tespit için tapu idarelerine müracaat ne idise bugün de aynı suretle müracaat edip senet istihsaline kanunu medeni mani değildir ve bunun için tapu idaresinin mahkeme kararını istemeğe hakkı yoktur. Eger kanunu medeninın mevkii meriyete vazına kadar arazi kanununa göre bir hakkı tasarruf istihsal edilmiş ise; böyle bir müddeti muayyene ile bilâniza tasarruf etmek noktasından hakkı tasarruf iktisap edilebileceğine dair kanunu medeninın ahkâmı mahsusası vardır. Binaenaleyh iktisabı hak etmek için kanunu medeni ne kayıt koymuş ise ona müraat zaruridir. Binaenaleyh müktesep hakları olmyanların bir iki sene ellerinde bir araziye bulundurmakla hak iddia etmelerinde de zan ederiz şayanı nazar bir şey tasavvur edilemez. Bil fiil eşhasın tasarrufu altında bulunup ta senetleri olmyan yerlere gelince; bunda da bir kaç ihtimal vardır. Bu yerlerin ya kaydı vardır veya yoktur. Kaydı varsa yine iki ihtimal vardır. Ya o kayıt zilyetten başkası namınadır, kayıt bu nama ise zilyedin hüküm istihsaline lüzum gösterir, intikal gibi kanunî bir sebep olduğu taktirde mahallerinden, köylerinden alacakları ilmühaberle intikallerini yaptırırlar .

Yine bunda da mahkeme kararına lüzum yoktur. Fakat eşhası saire uhtesinde ise mücerret ellerinde bulundurmak dolayisile böyle bir tasarruf iktisap etmek isteyenler ve onun da senedini almak isteyenler için mahkemeye gitmekten başka bir çare yoktur. Bu gün başka bir çare görülmeyen şu hususu, 810 numaralı kanun mevkii meriyette olsaydı dahi başka çare yoktu. Binaenaleyh 810 numaralı kanun, böyle tapuda kaydı bulunan ve fakat bir başkasının zilyet bulunduğu bir yerin senedini verebilecek hiç bir sarih hükmü havi

değildir. Binaenaleyh bu kanunun mevkii meriyette olup olmamasının buna tesiri yoktur. Malumu devletleri 318 tarihli tapu nizamnamesi ki kanun hükmündedir. Bu nizamname, hususî senetlerle yapılan gayri menkulâtın alım satımını muteber addetmemekte idi, her halde memuru resmî huzurunda takrir verilmek icap eder. Ve hatta eski usulü muhakeme hukukiyenin şerbestii mukavelatı temin eden 64 üncü maddesinin tadili sırasında böyle gayri menkulâtın alım satımı hakkında tarafeyn arasında pazarlık yapılır da her hangi birisi cayarsa bir birine tazminat verilmesi şart edilse bile bu şartır. muteber olmadığı mahkemelerce kabul edilmiş ve mahkemei temyizın tastikile istikrar bulmuş bir içtihat halinde idi. Bazı rüfekannın verdikleri izahata göre böyle senetsiz olarak tasarruf etmekte olan bir çok halkın mevcut olduğu ve bunların hukukunun sade ve basit şekillerle temini yoluna gidilmesi ihtiyaç halinde olduğu encümence anlaşılmıştır. Bunun için bir kanun teklif edilmesi hususunda Tapu Müdüriyeti Umumiyesile yaptığımız müzakerede Maliye vekili encümenle mütabık kalmıştır ve henüz tetkik edilmek üzere bulunan kadastro kanunu lâyihasında da böyle senetsiz tasarruf hakkında bir madde olduğunu gördük. Encümen tabii tetkik edecektir. Şimdi şu izahatımızdan sonra zannediyoruz ki asıl encümeneye sevk edilen ve mütalaa istenilen 810 numaralı kanunun mülğa olup olmadığı hakkında ki noktai nazarımız şayanı kabuldür. Kanunî ve hukukî esaslara müstenittir. Bu kanunun meriyetinin devamından da hiç bir fayda yoktur. İlğası hususunda da hiç bir zarar melhuz değildir. Yalnız tekrar ederim: Senetsiz yerler hakkında zaten o kanun bir fayda temin etmiyordu. Yeni bir kanun hazırlanması hususunda Hükümetle mütabakat hasil olduktan sonra başka yapılacak bir şey kalmaz. Binaen aleyh mazbatamızın kabulünü rica ederim.

Reşit B. (Malatya) — Efendim, sual soracağım. Zilyetten gayri sair eşhas hakkında tapuca mukayyet bir emlakın tefsiren halli mümkün olmadığına encümenecede kanaat hasil olmuş ve bir teklifi kanunî yapılması encümence muvafık görülmüş ve bunu da Maliye vekili kabul etmiş. Zannediyorum ki bu teklifi kanuniyi yapmak encümenin salâhiyeti dahilinde

dir. Ne gibi mahzur vardı ki bu kanunu yaparak tefsirle beraber getirmediydi?

Adliye Encümeni namına Salâhattin B. — Evet. Encümenin böyle bir kanun yapup teklif etmesi salâhiyeti dahilindedir, fakat yapılacak kanun ihtiyacı temin etmeli ve ihtiyaca tetabuk etmesi noktası göz önünden kaçırılmamalıdır. Bu gibi vaziyetlerle bizden ziyade tapu idareleri karşı karşıya bulunmaktadır. Etrafile o ihtiyacı temin edecek bir lâyihamın ihzarında fayda olacağını tasavvur ettik, ondan dolayı encümen kendiliğinden bir lâyiha tanzim ve teklifini münasip görmedi.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — Efendim bir sual soracağım : 810 numaralı kanun neden bahseder, münderecati nedir ?

Adliye Encümeni namına Salâhattin B. — Arzettim, unvanında yazılıdır. Hakkı karar, senetsiz tasarrufat ve tashihi kayıt muameleleridir. Zaten bu kanun şekle ait olan 3 maddesinden sonra hüküm ifade eden 4 maddedir. Maruzatımda tasrih ettiğim üzere tapuda kaydı bulunan ve zilyetten başkası namına mukayyet bulunan yerler hakkında doğrudan doğruya sahih ve salim bir senet vermek usulünden bahis değildir. Ona dair sarahati mahsusayı havi bir hüküm yoktur. Tetkik buyrulursa görülür.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — 810 numaralı kanun mucibince hakkı karar, senetsiz tasarruf ve tashihi kayıt muameleleri vilâyet merkezlerinde vali , defterdar ve bazı memurlardan mürekkep bir komisyon tarafından tetkik edilir ve netice kararına göre tapusu verilmek üzere tapu dairelerine tevdi edilirdi. Şimdi Zati Alileri hakkı karardan dolayı tapu verilmek için mahkemenin kararına lüzum yoktur buyurdunuz. Halbuki madamki 810 numaralı kanun mülğadır, eğer tapuya ait muameleye bir itiraz yoksa doğrudan doğruya tescilini ve tapunun verilmesini tapu müdürü umumisi emreder diyor. Diğer maddesinde arada ihtilâf varsa bilmüşakeme mahkeme hüküm verir diyor. Ve ondan sonra tapu tescil ediyor. O halde tapunun vazifesi yalnız tescilden ibaret kalıyor. Bir de alım ve satımda ferağ üzerine tapu veriyor. Ve kaydım tescil ediyor. Mademki 810 numaralı kanunun hakkı karardan dolayı da kanunu medeniye göre mahkemenin alâkası yoktur, yine müncihetin 810 numaralı kanun

ihya edilmiş gibi bir mana anlaşılıyor.

Salâhattin B. (Kocaeli) — 810 numaralı kanun mevki meriyete geçmezden evvel arazi kanununun hükmüne göre hakkı karar sebebi tasarruf idi . Binaenaleyh böyle valinin ve yahutta mal memurunun riyaseti altında bir komisyonun yapacağı vazifeyi natık olan kanun kalkarsa daha evvelki hal rücat eder, doğrudan doğruya tapu idareleri hakkı karara istinaden müktesep olan hakkı tammak noktasından senet verebilirler. Binaenaleyh 810 numaralı kanun hükümden kalkmakla hakkı karara müstenit tasarrufların ne yolda muamele göreceği hakkında bir merci kalmamış gibi bir telâkki doğru değildir. Sonra bahs buyurdıkları bir mesele daha varki, o da tashih kayda aittir. Yani bir yerin sahibi kendi komşularıyla hudut tashih etmek isterse alâkadarlar tahriren rızalarını beyan ettikleri halde kanunu medeniye göre tapu idareleri bu tashihi bilâhüküm yaparlar. Fakat aralarında bir niza varsa o vakit iki hak taaruz ediyor demektir ki bu gibi ahvalde de mahkemeye müracaat emri tabiidir.

Rüştü B. (Diyarbekir) — (D) fıkrasında ki « eşhas » tabiri mutlak olduğuna göre bunun eşhası hükmiye ve hakikiyeye şamil olduğunu anlıyorum. Encümenin mütaleası da bumudur ?

Salâhattin B. (Kocaeli) — Elbette efendim.

Reis — Başka söz isteyen varmı efendim? (*Hayır sesleri*). Mazbatayı reyî âlinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

2 — *Korkudeli kazasından Bekir oğlu Halilin fazla mahkûm edilmiş olduğu beş senesinin affı hakkında $\frac{3}{268}$ numaralı Başvekâlet tezke esi ve Adliye Encümeni mazbatası [1]*

Reis — Mazbata hakkında mütalea varmı? (*Hayır sesleri*). Mazbatayı reyî âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 — *İstanbul Darülfünunu 1929 senesi bütçesi hakkında $\frac{1}{386}$ numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası [2]*

[1] 158 numaralı matbuua zaptın sonuna merbuttur.

[2] 161 numaralı matbuua zaptın sonuna merbuttur.

Reis — Heyeti umumiyesi hakkında söz istiyen varmı? (*Hayır sesleri*) Maddelere geçilmesini Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir .

İstanbul Darülfünunu 1929 mali senesi bütçe kanunu

MADDE 1 — İstanbul Darülfünunu ve müteşekkil bulunduğu medreselerin 1929 mali senesi masarifi için merbut A işaretli cetvelde gösterildiği üzere 889 342 lira tahsisat ita kılınmıştır.

Reis — Efendim A cetvelini okoyacağız. Ancak tensip buyrulursa geçen sene olduğu gibi fasıllar okunurken ayrı ayrı reye koymaktansa itiraz eden bulunmadığı takdirde bunun kabul edilmiş olduğunu takdir edip diğer fasıllara geçelim. Bu kabul buyruluyor mu? (*Muvafık sesleri*)

Salâhattin B. (Kocaeli) — Efendim, encümeden bir şey soracağım ... Hükümetin bu seneki teklifinde de, geçen seneki teklifindedeki « fakülte » tabiri vardır. Halbuki encümen « medrese » suretinde tadil etmiş. Zan ediyorum ki mührü resimleri de fakültedir. Bu mübâyenetin devamı doğru değildir.

Bütçe Encümeni namına Nafi Atuf B. (Erzurum)—Efendim, İstanbul Darülfünunu şahsiyeti hükmiye kanununda « medrese » denilmiştir. Kanun değişmediği için tabii « medrese » tabiri devam ediyor. Şahsiyeti hükmiye kanunundaki « medrese » tabiri değişmedikçe tabii bu da değişmeyecektir.

[*Doğru sesleri*]

A — CETVELİ

F.		lira
1	Maaş, ücret, tahsisat	36 672
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		lira
2	Mefruşat ve demirbaş	2 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
3	Levazım	37 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
4	Müteferrika	12 500
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
5	Masarifi mütenevvia	6 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	

F. Lira
6 Tercüme, muhaberat, neşriyat ve levazımı tabiye masrafı 4 500
Reis — Kabul edilmiştir.

F. Lira
7 Harcırah 2 500
Reis — Kabul edilmiştir.

F. Lira
8 Telefon tahsisatı ve muhabere ücreti 2 000
Reis — Kabul edilmiştir.

F. Lira
9 Kongralara ve ecnebi darülfünunları merasimine iştirak masrafı 4 500
Reis — Kabul edilmiştir.

F. Lira
10 Darülfünun temsil masrafı 3 000
Reis — Kabul edilmiştir.

F. Lira
11 Tetkikat ve taharriyatı ilmiye ve tettebbu seyahatleri masarifi 1 500

Akçoraoğlu Yusuf B. (İstanbul) — Efendim, mazbata muharriri Bf. den soruyorum, Darülfünun temsil masrafı ne demektir?

Reis — Efendim, O fasıl kabul edildi.

Akçoraoğlu Yusuf B. — Bir mukayese için soruyorum, ilmî olmaktan ziyade protokoller bir şey olan temsil masrafı için 3000 lira kabul edilmiş, ilmî tetkikat için 1500 lira kabul olunmuş. Demekki Darülfünunda ilmî tetkikat bir merasimden ibarettir. Öylemi efendim?

Nafi Atuf B. (Erzurum) — Bütçenin heyeti umumiyesi tetekik buyrulacağı zaman anlaşılacaktır ki ilmî tetkikat için tahsis edilen para yalnız 1500 liradan ibaret değildir. Arziyat tetkiki için, coğrafi tetkikat için ayrı ayrı fasıllarda konulmuş tahsisat vardır. Bu da pek ihtiyaç görüldüğünde memleket dahilinde yapılacak olan ufak bir tetkik için konulmuş bir paradır. Fakat esaslı tetkikat için ayrıca fasıllar vardır. Bu fasıldaki para lüzum görülen tetkikler için mesela: Darülfünunun bir kürsüsünü işgal eden bir müderrisin Türkiye dahilinde yapacağı tetkik masarifi olarak kabul edilmiştir.

Reis — Başka söz isteyen varmı efendim? [*Hayır sesleri*] Fasıl kabul edilmiştir.

F.	Lira	
12	Gazi Mustafa Kemal mükâfatı	1 500
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
13	Umumî Kütüphane masarifi umu- miyesi ve kitap bedeli	4 256
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
14	Fakır talebeye muavenet	1 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
15	Tamirat	16 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
16	Ecnebi mutahassısları ücret ve harcırahlarile bunların müter- cimleri ücreti	78 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
17	Ecnebi memleketlerde tahsil ede- cek (talebe masrafı	3 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
18	Tıp mederesesi maaş, ücret ve tahsisatı	108 996
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	lira.	
19	Tıp mederesesi masarifi	153 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
Akçoraoğlu Yusuf B. (İstanbul)—		
Reis Beyfendi, şu mevadi gözden geçirecek kadar bir fasıla vemenizi rica ederiz. Pek az duruluyor rakam okunacak kadar bir zaman kalmıyor, 4,5 rakam okunacak kadar ancak duruluyor.		
Reis — Lüzumu kadar fasıla verilmektedir (<i>Doğru sesleri</i>)		
F.	Lira	
20	Eczacı ve Dişçi Mektepleri maaş ve ücreti	25 128
	Reis — Kabul edilmiştir	
F.	Lira	
21	Eczacı ve Dişçi Mektepleri masarifi	14 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
22	Hukuk Mederesesi maaş, ücret ve tahsisatı	26 280
	Reis — Kabul edilmiştir.	

F.	Lira	
23	Hukuk Mederesesi masarifi	7 000
	Reis — Kabul edilmiştir .	
F.	Lira	
24	Edebiyat Medresesi maaş, ücret ve tahsisatı	26 400
	Reis — Kabul edilmiştir	
F.	Lira	
25	Edebiyat Medresesi masarifi	10 500
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
26	Cografiya darülmesai seya- hati tetkikiye ve masarifi umumiyesi	2 500
	Reis — Kabul edilmiştir	
F.	Lira	
27	İlâhiyat Medresesi maaş, ücret ve tahsisatı	10 260
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
28	İlâhiyat Medresesi masarifi	1 800
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
29	Fen Medresesi maaş, ücret ve tahsisatı	28 050
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
30	Fen Medresesi masarifi	29 500
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
31	Arziyat tetkiki masarifi umumiyesi	4 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
32	Tahsisatı fevkalâde	223 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
33	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	2 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.	Lira	
34	Geçen sene düyunu	1 000
	Reis — Kabul edilmiştir. (Birinci madde tekrar okundu) Reis — Birinci maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
MADDE 2 — İstanbul Darülfünunu ve müte- şekkil bulunduğu medreselerin 1929 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut B işaretli cetvelde gösterildiği üzere 890 500 lira tahmin edilmiştir.		

B - CETVELİ

F.		Lira
1	Darülfünun varidatı	829 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
2	Tıp Medresesi varidatı	26 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
3	Hukuk Medresesi varidatı	20 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
4	Edebiyat Medresesi varidatı	7 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
5	İlâhiyat Medresesi varidatı	1 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
6	Fen Medresesi varidatı	5 500
	Reis — Kabul edilmiştir.	
F.		Lira
7	Eczacı ve Dişçi Mektepleri varidatı	2 000
	Reis — Kabul edilmiştir.	
	[İkinci madde tekrar okundu]	
	Reis — Maddeyi kabul edenler... Kabul etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	

MADDE 3 — İstanbul Darülfünununun şahsiyeti hükmiyesi hakkındaki kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1929 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur.

Reis — Üçüncü maddeyi kabul edenler... Kabul etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Darülfünun medreselerinde talebeden alınan tedarik ve şahadetname harçlarıyla lâboratuvar ve hastanelerde alınacak tahlil ve yatak ücretlerinin miktarı medrese meclislerince ve Darülfünun Divanınca verilecek kararlarla tayin ve tesbit olunur.

Reis — Dördüncü maddeyi kabul edenler., Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Darülfünun ve müteşekkil bulunduğu medreselerin müşterek masarifine ait olup masraf bütçesinin 2-17 inci fasıllarına konulan tahsisatın ihtiyaca göre medreselere tevzi ve tahsisi Darülfünun Divanınca kararlaştırılır.

Reis — Beşinci maddeyi kabul edenler... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Darülfünun ve müteşekkil

bulduğu medreselerin 1929 kadrosu merbut C cetvelinde gösterilmiştir.

Reis — Altıncı maddeyi merbutu cetvel ile kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Medreselerdeki asistanlar muvakkat memurlardan madut olup istihdam ve infisalleri Darülfünun Emanetince tanzim ve Maarif vekâletince tasdik olunacak talimatnameye tabidir .

Reis — Yedinci maddeyi kabul edenler ... Kabul etmiyenler ... Kabul edilmiştir .

MADDE 8 — İstanbul Darülfünunu 1926 malî senesi bütçe kanununun altıncı maddesi hükmü 1929 malî senesinde de caridir .

Reis — Sekizinci maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir .

MADDE 9 — Bu kanun 1 haziran 1929 tarihinden muteberdir .

Reis — Dokuzuncu maddeyi kabul edenler. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Bu kanunun ahkâmının icraya Maarif ve Maliye vekilleri memurdur.

Reis — Onuncu maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Lâyihayı kanunîyenin heyeti umumiyesini tayini esamile reyinize arz ediyorum. Lütfen reylerinizi istimal buyurunuz.

4 — *Yüksek Mühendis Mektebi 1929 senesi bütçesi hakkında $\frac{1}{34}$ numaralı kanun lâ-yihâsi vs Bütçe Encümeni mazbatası [1]*

Reis — Hey'eti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı efendim? [Hayır sesleri]

Maddelere gecilmesini kabul edenler ... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî senesi bütçe kanunu

MADDE 1 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî senesi masrafı için merbut A işaretli cetvelde gösterildiği üzere 280 700 lira tahsisat ita kılınmıştır.

A - CETVELİ

F.		Lira
1	Maaş ve ücret	47 160
	Reis — Kabul edilmiştir.	

[1] 162 numaralı matbuâ zaptın sonuna merbuttur.

	Lira	
2 Tahsisatı feykalâde	54 255	
Reis — Kabul edilmiştir.		
F.	Lira	
3 İdare masarifi	148 500	
Reis — Kabul edilmiştir		
F.	Lira	
4 Telif, tercüme ve mecmua bedeli ve tab masrafı	10 000	
Reis — Kabul edilmiştir.		
F.	Lira	
5 Ecnebi muallimler ücret ve harcırahı	16 000	
Reis — Kabul edilmiştir.		
F.	Lira	
6 Ecnebi memleketlerde talebe tahsil masrafı	4 785	
Reis — Kabul edilmiştir.		

[Birinci madde tekrar okundu]

Reis — Birinci maddeyi kabul edenler .. Kabul etmeyenler .. Kabul edilmiştir

MADDE 2 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut B işaretli cetvelde gösterildiği üzere 281300 lira tahmin edilmiştir

B — CETVELİ

F.	Lira	
1 Umumi bütçeden muavenet	273 400	
Reis — Kabul edilmiştir		
F.	Lira	
2 Muhtelif varidat	7 900	
Reis — Kabul edilmiştir.		

[İkinci madde tekrar okundu]

Reis — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Yüksek Mühendis Mektebi hakkındaki 1275 numaralı kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1929 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur.

Reis — Maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî senesi kadrosu merbut C cetvelinde gösterilmiştir.

Reis — Maddeyi merbutu cetvel ile kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanun 1 haziran 1929 tarihinden muteberdir,

Reis — Beşinci maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

Reis — Altıncı maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir .

Lâyhayı kanuniyenin heyeti umumiyesini tayini esamile reyî âlinize arz ediyorum, lutfen reylerinizi veriniz efendim .

Efendim ruznamemizde deniz ticareti hakkında $\frac{1}{448}$ numaralı kanun lâiyhası ve Adliye Encümeni mazbatası vardır. Fakat bu lâiyhayı kanuniye henüz tevzi edilmiştir. Vekil Beyefendi de bulunmadıkları için tehir ediyoruz .

Salâhattin B. (Kocaeli) — Esasen bu gün tevzi edildi efendim.

5 — *Gedikli küçük zabıt menbalarına dair olan kanuna bazı fıkraların ilâvesi hakkında $\frac{1}{368}$ numaralı kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası [1]*

Reis — Efendim lâiyhayı kanuniyenin okunmasına lüzum görülyormu ? (*Hayır sesleri*) Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen varmı ? (*Hayır sesleri*)

Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gedikli küçük zabıt menbalarına ait 1001 numaralı kanunun bazı maddelerinin tadiline dair kanun

BİRİNCİ MADDE — 1001 numaralı kanunun dördüncü maddesinin A ve B fıkraları aşağıda yazıldığı veçhile tadil edilmiştir:

A - Harbiye, deniz harp, askerî tıbbiye ve askerî baytar mekteplerinden çıkarılanlar sınıfları veya hava kıtaat ve müessesatına verilerek gedikli küçük zabıtlıkla muvazzaf hizmetleri dahil olmak üzere hava ve deniz sınıflarında 12, diğerlerinde 6 sene müddetle hizmet ederler.

B - Askerî liselerin ve deniz liselerinin son altı sınıfından çıkarılanlardan on yedi yaşını ikmal etmiş olanlar kıtaata verilerek kararnamesine tevfikan gedikli küçük zabıt olurlar ve kıtaya duhullerinden itibaren muvazzaflık hizmeti dahil olmak üzere hava ve deniz sınıflarında onbeş, diğerlerinde dört buçuk sene hizmet ederler. Bunlardan velilerine teslim

[1] 159 numaralı matbuu zaptın sonuna merbuttur.

edildikleri günden kıt'aya duhulleri gününe kadar mektep masraflarını tediye edenler hakkında yaşlıları efrat gibi muamele olunur. On yedi yaşında bulunanlar ihzarî küçük zabıt mekteplerinin son sınıfına naklolunurlar.

Reis — Madde hakkında söz isteyen varmı? (*Hayır sesleri*) Birinci maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Mezkûr kanunun beşinci maddesinin C fıkrası şu suretle tadil edilmiştir:

C - Gedikli küçük zabıt olduktan sonra hava ve deniz sınıflarında on iki sene ve diğerlerinde altı sene hizmet bizzat kendi veya velisi tarafından kabul ve taahhüt olunmak.

Reis — İkinci maddeyi kabul edenler .... Kabul etmeyenler .... Kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Mezkûr kanunun altıncı maddesindeki hizmet müddeti hava ve deniz sınıflarında onbeş senedir.

Reis — Üçüncü maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Mezkûr kanunun yedinci maddesindeki hizmet müddetleri hava ve deniz sınıflarında on ikişer senedir.

Reis — Dördüncü maddeyi kabul edenler. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ MADDE — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Reis — Beşinci maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

ALTINCI MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya Millî Müdafaa ve Maarif vekilleri memurdur.

Reis — Altıncı maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Lâyihai kanuniyenin ikinci müzakeresine geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Lâyihayi kanuniyenin ikinci müzakeresine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tayini esami ile reye konulan kanunlara reylerini vermeyen zevat varmı efendim?

İstihsalî âra muamelesi hitam bulmuştur. Reylerin neticesini arz ediyorum :

İstanbul Darülfünunu 1929 senesi bütçe kanunu lâyihasına 207 zat kabul etmek suretile rey vermiştir. Muamele tamamdır, kanun 207 reyle kabul edilmiştir.

Yüksek Mühendis mektebinin 1929 senesi bütçe kanunu lâyihasına 207 zat kabul etmek suretile rey vermiştir. Muamele tamamdır. Kanun 207 reyle kabul edilmiştir.

Pazartesi günü saat 14 te toplanılmak üzere inikada nihayet veriyorum .

Kapanma saati: 15,15

İstanbul Darülfünununun 1929 senesi bütçesi hakkındaki kanunun neticesi arası

[Kanun kabul edilmiştir]

Âza adedi : 316
Reye iştirak edenler : 207
Kabul edenler : 207
Reddedenler : 0
Müstenkifler : 0
Reye iştirak etmeyenler : 107
Münhaller : 2

[Kabul edenler]

<i>Adana</i> Hilmi B. Kadri B. <i>Afyon Karahisar</i> Ali B. Haydar B.	İzzet Ulvi B. Musa Kâzım B. <i>Aksaray</i> Besim Atalay B. Kâzım B.	<i>Amasya</i> İsmail Hakkı B. Nafiz B. <i>Antalya</i> Dr. Cemal B. Hasan Sıdkı B.	Rasih B. <i>Ankara</i> Ali B. Halit Ferit B. İhsan B. Sami B.

Talat B.
Artvin
 Memet Ali B.
Aydın
 Emin Fikri B.
 Mitat B.
Balıkesir
 Ali Şuuri B.
 Emin B.
 Fahrettin B.
 Hayrettin B.
 İsmail Hakkı B.
 Memet Akif B.
 Osman Niyazi B.
 Sadık B.
Bayazıt
 İhsan B.
 Halit B.
 Şefik B.
Bilecik
 Asaf B.
 Rasim B.
Burdur
 Salih Vahit B.
Bursa
 Ahmet Münür B.
 Bakteriyolok Refik B.
 Esat B.
 Mustafa Fehmi B.
 Refet B.
Cebelibereket
 Naci Pş.
Çanakkale
 Memet B.
 Ziya Gevher B.
Çankırı
 Mustafa Abdülhalik B.
 Rifat B.
 Talat B.
 Ziya B.
Çorum
 Doktor Mustafa B.
 İsmail Kemal B.
 Münür B.
 Ziya B.
Denizli
 Dr. Kâzım B.
 Emin Arslan B.
 Haydar Rüştü B.
 Yusuf B.

Diyarbakır
 İshak Refet B.
 Kâzım Pş.
 Rüştü B.
Edirne
 Faik B.
 Hasan Hayri B.
 Şakir B.
 Zeki Mesut B.
Elaziz
 Fazıl Ahmet B.
 Hasan Tahsin B.
 Hüseyin B.
 Mustafa B.
 Nakittin B.
Erzincan
 Abdülhak B.
 Aziz Samih B.
Erzurum
 Asım B.
 Aziz B.
 Doktor Ahmet Fikri B.
 Nafi Atuf B.
 Nafiz B.
Eskişehir
 Ali Ulvi B.
 Dr. İsmail Besim Pş.
 Sait B.
Gazi Ayıntap
 Ali Cenani B.
 Reşit B.
 Şahin B.
Giresun
 Hacim Muhittin B.
 Kâzım B.
 Tahir B.
Gümüşane
 Halil Nihat B.
 Şevket B.
Hakâri
 İbrahim B.
İçel
 Emin B.
 Hakkı B.
İzmir
 Ahmet Enver B.
 Hüseyin B.
 Kâmil B.
 Münür B.
 Vasıf B.

Isparta
 Hakim Rıza B.
 Hüseyin Hüsnü B.
 İbrahim B.
 Mükerrrem B.
İstanbul
 Abdülhak Hamit B.
 Akçoraoğlu Yusuf B.
 Dr. Hakkı Şinasi Pş.
 Doktor Nurettin Ali B.
 Edip Servet B.
 Fuat B.
 Hüseyin B.
 İhsan Pş.
 Ziyaettin B.
Kars
 Ağaoğlu Ahmet B.
 Baha Tali B.
 Faik B.
 Halit B.
Kastamonu
 Ali Rıza B.
 Cemal B.
 Refik B.
Kayseri
 Ahmet Hilmi B.
 Dr. Burhanettin B.
 Dr. Halit B.
 Hasan Ferit B.
 Reşit B.
Kırklareli
 Şevket B.
Kırşehir
 Hazim B.
Kocaeli
 İbrahim B.
 İbrahim Süreyya B.
 Kemalettin B.
 Kılıçoğlu Hakkı B.
 Ragıp B.
 Reşit Saffet B.
 Salahattin B.
Konya
 Ahmet Hamdi B.
 Fuat B.
 Hüsnü B.
 Kâzım Hüsnü B.
 Musa Kâzım B.
 Naim Hazim B.
 Nevzat B.

Refik B.
 Tevfik Fikret B.
Kütahya
 Cevdet B.
 İbrahim B.
 İsmail Hakkı B.
 Niyazi Asım B.
 Ragıp B.
Malatya
 Abdülmuttalip B.
 Doktor Hilmi B.
 Dr. Fazıl Berki B.
 Vasıf B.
Manisa
 Akif B.
 Doktor Saim B.
 Kâni B.
 Kemal B.
 Mustafa Fevzi B.
 Yaşar B.
Maraş
 Memet B.
Mardin
 Abdürrezzak B.
 Ali Rıza B.
 İrfan Ferit B.
 Nuri B.
Muğla
 Ali Nazmi B.
 Nuri B.
Niğde
 Ata B.
 Faik B.
 Galip B.
 Halit B.
Ordu
 Hamdi B.
 Recai B.
 Şevket B.
Rize
 Ali B.
 Atıf B.
 Esat B.
 Fuat B.
Samsun
 Adil B.
 Avni B.
 Doktor Asım B.
 Ethem B.
 Nusrat Sadullah B.

Sürt
Halil Hulki B.
Sinop
Refik İsmail B.
Yusuf Kemal B.

Sivas
İbrahim Alaettin B.
Necmettin Sadık B.
Rahmi B.
Rasim B.
Remzi B.

Şemsettin B.
Ş. Kara hisarı
İsmail B.
Memet Emin B.
Tevfik B.

Tekirdağı

Faik B.
Tokat
Bekir lutfi B.
Hüseyin Hüsnü B.
Mustafa Vasfi B.

Süreyya Tevfik B.
Trabzon

Ali Becil B.
Arif B.
Daniş B.
Nebizade Hamdi B.

Urfa

Ali Saip B.
Mahmut B.
Van
Hakkı B.

Münip B.
Yozgat
Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.
Tahsin B.

Zonguldak

Celal Sahir B.
Halil B.
Hüsnü B.
Memet Nazif B.
Rifat B.

Reye iştirak etmeyenler

Adana
Kemal B.
Zamir B.
Afyon Karahisar
İzzet B.
Ruşen Eşref B.
Aksaray
Neşet B.
Amasya
Esat B.

Antalya
Ahmet Saki B.
Süleyman Şevket B.
Ankara
Gazi Mustafa Kemal Pş.
[R. C.]
Rifat B.
Şakir B.

Artvin
Asım B.
Aydın
Dr. Reşit Galip B.
Dr. Mazhar B.
Tahsin B.

Balikesir
Kâzım Pş. [Rs.]
Memet Cavit B.
Bilecik
İbrahim B.

Bitlis
İlyas Sami B.
Muhittin B.
Muhittin Nami B.
Bolu
Cavat Abbas B.
Doktor Emin Cemal B.

Falih Rıfki B. [İ. A.]
Şükrü B.

Bordur
Mustafa Şeref B.
Bursa

Asaf B.
Doktor Şefik Lutfi B.
Muhlis B.
Senih B.

Cebelibereket
Ali Rıza B.

Avni Pş.
Çanakkale

Samih Rifat B.
Şükrü B.

Çorum
İsmet B.

Denizli
Mazhar Müfit B.

Necip Ali B. [İ. A.]
Diyarbakir

Zekâi B.
Erzincan

Saffet B.
Erzurum

Necip Asım B.
Tahsin B.

Eskişehir
Emin B.

Gazi Ayıntap
Ahmet Remzi B.

Ferit B.
Kılıç Ali B.

Giresun
Hakkı Tarık B.

Şevket B.

Gümüşane

Cemal Hüsnü B. [V.]
Hasan Fehmi B.

İzmir
Dr. Tevfik Rüştü B. [V.]
Mahmut Esat B. [V.]
Mahmut Celal B.
Mustafa Rahmi B. [V.]
Osman zade Hamdi B.
Saracoğlu Şükrü B. [V.]

İstanbul
Ahmet Rasim B.

Dr. Refik B. [V.]
Hamdi B.
Hamdullah Suphi B.
Haydar B.

Süreyya Pş.
Tevfik Kâmil B.

Kars
Dr. Sadrettin B.

Kastamonu
Hasan Fehmi B.

Memet Fuat B.
Velet B.

Kırklareli
Dr. Fuat B.

Memet Nahit B.
Kırşehir

Lutfi Müfit B.
Yahya Galip B.

Konya
Mustafa B.

Zühtü B.
Kütahya

Nuri B.
Recep B. [V.]

Malatya

İsmet Pş. [Bş. V.]
Mahmut Nedim B.

Manisa
Bahri B.

Osman B.
Maraş

Abdülkadir B.
Mitat B.

Nurettin B.
Mardin

Yakup Kadri B.
Mersin

Ali Münif B.
Hakkı B.

Muğla
Şükrü Kaya B. [V.]

Yunus Nadi B.
Ordu

H. Fahri B.
İsmail B.

Rize
Akif B.

Hasan Cavit B.
Samsun

Ali Rana B.
Sürt

Mahmut B.
Sinop

Recep Zühtü B.
Sivas

Ziyaettin B.
Tekirdağı

Celal Nuri B.
Cemil B.

Tokat
Şevki B.
Trabzon
Abdullah B.

Hsana B. [R. V.]
Süleyman Sırrı B.
Şefik B.

Urfa
Doktor Refet B.
Ferit Celal B.
Refet B.

Yozgat
Avni B.
Salih B.
Zonguldak
Ragıp B.

Yüksek Mühendis mektebi 1929 senesi bütçesi hakkındaki kanunun neticesi arası

[Kanun kabul edilmiştir]

Âza adedi : 316
Reye iştirak edenler : 207
Kabul edenler : 207
Reddedenler : 0
Müstenkifler : 0
Reye iştirak etmeyenler : 107
Mühaller : 2

[Kabul edenler]

Adana
Hilmi B.
Kadri B.
Afyon Karahisar
Ali B.
Haydar B.
İzzet Ulvi B.
Musa Kâzım B.
Aksaray
Besim Atalay B.
Kâzım B.
Amasya
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.
Antalya
Dr. Cemal B.
Hasan Sıdkı B.
Rasih B.
Ankara
Ali B.
Halit Ferit B.
İhsan B.
Sami B.
Talat B.
Artvin
Memet Ali B.
Aydın
Emin Fikri B.

Mitat B.
Balıkesir
Ali Şuuri B.
Emin B.
Fahrettin B.
Hayrettin B.
İsmail Hakkı B.
Memet Akif B.
Osman Niyazi B.
Sadık B.
Bayazıt
İhsan B.
Halit B.
Şefik B.
Bilecik
Asaf B.
Rasim B.
Burdur
Salih Vahit B.
Bursa
Ahmet Münür B.
Bakteriyolok Refik B.
Esat B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.
Cebelibereket
Naci Pş.

Çanakkale
Memet B.
Ziya Gevher B.
Çankırı
Mustafa abdülhalik B.
Rifat B.
Talat B.
Ziya B.
Çorum
Dr. Mustafa B.
İsmail Kemal B.
Münür B.
Ziya B.
Denizli
Dr. Kâzım B.
Emin Arslan B.
Haydar Rüştü B.
Yusuf B.
Diyarbakir
İshak Refet B.
Kâzım Pş
Rüştü B.
Edirne
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Zeki Mesut B.

Elaziz
Fazıl Ahmet B.
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.
Mustafa B.
Nakittin B.
Erzincan
Abdülhak B.
Aziz Samih B.
Erzurum
Asım B.
Aziz B.
Dr. Ahmet Fikri B.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.
Eskişehir
Ali Ulvi B.
Dr. İsmail Besim Pş.
Sait B.
Gazi Ayıntap
Ali Cenani B.
Reşit B.
Şahin B.
Giresun
Hacim Muhittin B.
Kâzım B.
Tahir B.

Gümüşane

Halil Nihat B.
Şevket B.

Hakâri

İbrahim B.

İçel

Emin B.

Hakkı B.

İzmir

Ahmet Enver B.

Hüseyin B.

Kâmil B.

Münür B.

Vasıf B.

Isparta

Hakim Rıza B.

Hüseyin Hüsnü B.

İbrahim B.

Mükerrem B.

İstanbul

Abdülhak Hamit B.

Akçoraoğlu Yusuf B.

Dr. Hakkı Şinasi Pş.

Dr. Nurettin Ali B.

Edip Servet B.

Fuat B.

Hüseyin B.

İhsan Pş.

Ziyaettin B.

Kars

Ağaoğlu Ahmet B.

Baha Tali B.

Faik B.

Halit B.

Kastamonu

Ali Rıza B.

Cemal B.

Refik B.

Kayseri

Ahmet Hilmi B.

Dr. Burhanettin B.

Dr. Halit B.

Hasan Ferit B.

Reşit B.

Kırklareli

Şevket B.

Kırşehir

Hazim B.

Kocaeli

İbrahim B.

İbrahim Süreyya B.

Kemalettin B.

Kılıçoğlu Hakkı B.

Ragıp B.

Reşit Saffet B.

Salâhettin B.

Konya

Ahmet Hamdi B.

Fuat B.

Hüsnü B.

Kâzım Hüsnü B.

Musa Kâzım B.

Naim Hazim B.

Nezvat B.

Refik B.

Tevfik Fikret B.

Kütahya

Cevdet B.

İbrahim B.

İsmail Hakkı B.

Niyazi Asım B.

Recep B.

Malatya

Abdülmuttalip B.

Dr. Hilmi B.

Dr. Fazıl Berki B.

Vasıf B.

Manisa

Akif B.

Dr. Saim B.

Kâni B.

Kemal B.

Mustafa Fevzi B.

Yaşar B.

Maraş

Memet B.

Mardin

Abdürrezzak B.

Ali Rıza B.

İrfan Ferit B.

Nuri B.

Muğla

Ali Nazmi B.

Nuri B.

Niğde

Ata B.

Faik B.

Galip B.

Halit B.

Ordu

Hamdi B.

Recai B.

Şevket B.

Rize

Ali B.

Atif B.

Esat B.

Fuat B.

Samsun

Adil B.

Avni B.

Dr. Asım B.

Ethem B.

Nusr. Sadullah B.

Siirt

Halil Hulki B.

Sinop

Refik İsmail B.

Yusuf Kemal B.

Sivas

İbrahim Alâettin B.

Necmettin Sadık B.

Rahmi B.

Rasim B.

Remzi B.

Şemsettin B.

Ş. Karahisar

İsmail B.

Memet Emin B.

Tevfik B.

Tekirdağı

Faik B.

Tokat

Bekir İutfi B.

Hüseyin Hüsnü B.

Mustafa Vasıf B.

Süreyya Tevfik B.

Trabzon

Ali Becil B.

Arif B.

Daniş B.

Nebizade Hamdi B.

Urfa

Ali Saip B.

Mahmut B.

Van

Hakkı B.

Münip B.

Yozgat

Hamdi B.

Süleyman Sırrı B.

Tahsin B.

Zonguldak

Celal Sahir B.

Halil B.

Hüsnü B.

Memet Nazif B.

Rifat B.

Reye iştirak etmeyenler

Adana

kemal B.

Zamir B.

Afyon Karahisar

İzzet B.

Ruşen Eşref B.

Aksaray

Neşet B.

Amasya

Esat B.

Antalya

Ahmet Saki B.

Süleyman Şevket B.

Ankara

Gazi Mustafa Kemal

Pş. [Rs. C.]

Rifat B.

Şakir B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Dr. Reşit Galip B.

Dr. Mazhar B.

Tahsin B.

Balıkesir

Kâzım Pş. (B.M.M.R.)

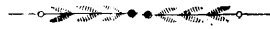
Memet Cavit B.

Bilecik
İbrahim B.
Bitlis
İlyas Sami B.
Muhittin B.
Mühittin Nami B.
Bolu
Cevat Abbas B.
Dr. Emin Cemal B.
Falih Rifkı B. (İ. A.)
Şükrü B.
Bordur
Mustafa Şeref B.
Bursa
Asaf B.
Dr. Şefik Lutfi B.
Muhlis B.
Senih B.
Cebelibereket
Ali Rıza B.
Avni Pş.
Çanakkale
Samih Rifat B.
Şükrü B. (İ. A.)
Çorum
İsmet B.
Denizli
Mazhar Müfit B.
Necip Ali B. (İ. A.)
Diyarbakir
Zekâi B.
Erzincan
Saffet B.

Erzurum
Necip Asım B.
Tahsin B.
Eskişehir
Emin B.
Gaziyayintap
Ahmet Remzi B.
Ferit B.
Kılıç Ali B.
Giresun
Hakkı Tarık B.
Şevket B.
Gümüşane
Cemal Hüsnu B. V.
Hasan Fehmi B.
İzmir
Dr. Tefvik Rüştü B. [V.]
Mahmut Esat B. [V.]
Mahmut Celal B.
Mustafa Rahmi B. [V.]
Osmanzade Hamdi B.
Saracoğlu Şükrü B. [V.]
İstanbul
Ahmet Rasim B.
Dr. Refik B. (V.)
Hamdi B.
Hamdullah Suphı B.
Haydar B.
Süreyya Pş.
Tefvik Kâmil B.
Kars
Dr. Sadrettin B.

Kastamonu
Hasan Fehmi B.
Memet Fuat B.
Velet B.
Kırklareli
Dr. Fuat B.
Memet Nahit B.
Kırşehir
Lutfi Müfit B.
Yahya Galip B.
Konya
Mustafa B.
Zühtü B.
Kütahya
Nuri B.
Recep B. [V.]
Malatya
İsmet Pş. [Bş. V.]
Mahmut Nedim B.
Manisa
Bahri B.
Osman B.
Maraş
Abdülkadir B.
Mitat B.
Nurettin B.
Mardin
Yakup Kadri B.
Mersin
Ali Münif B.
Hakkı B.
Muğla
Şükrü Kaya B. [V.]
Yunus Nadi B.

Ordu
H. Fahri B.
İsmail B.
Rize
Akif B.
Hasan Cavit B.
Samsun
Ali Rana B.
Siirt
Mahmut B.
Sinop
Recep Zühtü B.
Swas
Ziyaettin B.
Tekirdağı
Celal Nuri B.
Cemil B.
Tokat
Şevki B.
Trabzon
Abdullah B.
Hasan B. [Rs. V.]
Süleyman Sırrı B.
Şefik B.
Urfa
Dr. Refet B.
Ferit Celal B.
Refet B.
Yozgat
Avni B.
Salih B.
Zonguldak
Ragıp B.

810 Numaralı Kanunun kanunu Medenî ile ilga edilmiş olup olmadığının tefsiri hakkında $\frac{3}{185}$ numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelat müdürlüğü

Sayı $\frac{6}{4787}$

B. M. M. Yüksek Reisliğine

810 Numaralı kanun, kanunu medenî ile ilga edilmiş olup olmadığının tefsiri hakkında Maliye Vekâletinden yazılan 25/11/928 tarih ve 8388 numaralı tezkerenin musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Maliye Vekâletinin 25-11-1928 tarih ve 8388 numaralı tezkeresi suretidir

Memleketimizde eşhas tarafından tasarruf edile gelmekte olan gayri menkullerin bir kısmı mühiminin henüz tapuda mukayyet olmamasına ve mukayyet bulunanların da, uzun zaman-danberi haricen alım satım hibe ve tevarüs ve intikal hasebile mevcut kayıtların kıymetini kaybetmiş bulunmasına mebni bu kabil gayri menkuller üzerindeki hakların masuniyetini temin ve niza ve ihtilâfları hal ile kuyudu tasarrufiyeye sıhhat bahşetmek üzere mezkûr hakların ledettalep tapu encümenlerince tetkik ve eshabı namına senede raptı zımında 810 numaralı kanun ile ahkâmı mahsusa vazedilmiş ve kanunu mezkûr dairesinde vukubulan talep ve müracaatlardan seksenbin küsur miktarı tetkik edilerek karara rapt ve eshabı hak namına tapuları ita kılınmış iken kanunu medeninini sahai meriyete intikalini müteakip salifülarz kanunun hükmen mülga bulunduğu tarzında bazı içtihatların tecelli ettiği anlaşılmıştır.

810 Numaralı kanun tapu senedatından ve kayıtlardan mazmununa taalluk etmiyen bir hata vukua getirilmiş olan veya hududu kadimesi dahilinde senetlerinde yazılı miktardan fazla zuhur edüp tashihi istenilen veyahut hakkı karardan ve senetsiz tasarruftan bulunmasına mebni senede raptı talep olunan emvali gayri menkule) nin tapu encümenlerince senede raptına mesağ vermekte iken kanunu medeninini 935 inci maddesi (alâkadarlar tahriren muvafakatlerini beyan etmedikleri halde mahkeme kararı olmadıkca tapu sicil memurlarının hiç bir tashihi icra edemeyecekleri) ve mezkûr kanunun 639 uncü maddesile tapu sicillinde mukayyet olmayan veya maliki kim olduğu anlaşılmayan veya yirmi sene evel vefat etmiş veya kayibli-ğine hüküm verilmiş olan bir kimsenin uhdesinde mukayyet olan bir gayri menkulü nizasız ve fasılasız yirmi sene müddetle ve malik sıfatile yedinde bulunduran kimsenin o gayri menku-lün, mülkü olmak üzere tescilini talep edebileceği ve tescilin ancak hakimnin emrile yapılabile-ceği sarahatini havi bulunmakta ve binaen aleyh her iki kanunun ahkâmı yekdiğerine sarahaten münâfi bulunmaktadır ,

Yokarıda arz edildiği üzere Türkiyede tasarruf olunan emvali gayri menkulenin pek çoğunun kayıtsız olması veya mutasarrıflarından başkası namına mukayyet olarak kalması; mezkûr gayri menkuller üzerinde müteesses haklar tayin ve tescili zarurî kilmakta ve keyfiyeti tecilin kanunu medeninın tayin ettiği üzere mahkeme kararile icrası ise teşkilâtı hazıra dairesinde imkânsız olduğu gibi ashabı alâka için bir çok külfet ve masrafı mucip olmasına mebni ihtiyaç ile mütenasip bulunmamaktadır, hususile gayri müseccel bir çok emvali metrukeyi temellük etmiş ve muhacir ve müstehiklere tefviz veya bilmüzayede fûruht etmek vaziyetinde bulunmuş olan hazinenin bu telekki muvacehesinde maruz kalacağı müşkülât, bu yüzden hazine leh ve aleyhine ikame edilen deavi miktarını gösterecek erkamın ianesine muhtaç olmadan anlaşılabilir kadar bariz ve iktihamı güç bulunmuş ve esasen 810 numaralı kanunun mülga bulunduğu hakkındaki telekki, ilmen şayanı kabul ve terviç görülmemiş şöyleki :

Kanunu medenî 4-10-926 tarihinde meriyete girmek üzere 17 şubat 926 tarihinde B. M. M. ince kabul ve 4 nisan 926 tarihinde neşredilmiş olduğu halde 810 numaralı kanun 16 nisan 926 tarihinde meclisi.âlice kabul edilmiş ve neşri tarihi olan 29 nisan 1926 tarihinde meriyete girmiştir. Şu halde kanunu medenî meriyet tarihi itibarile salifûlarz kanundan muahhar olmasına ve kendisine muhalif ahkâmı sarahaten ilga etmiş bulunmasına müsteniden 810 numaralı kanunda mülga bulunduğu iddia edilmekte ve iddiayı vaki kanunların mukaddem veya muahhar bulunduğuunın tayini hususunda meriyet tarihine istinat eylemektedir .

Gerçi kanunlar, meriyetleri için metninde veya kavaninin sureti meriyet ve neşrülânı hakkındaki mevzuatı kanuniyede tayin olunan tarihten itibaren tatbik kabiliyetini itkisap ederler isede meriyet tarihi, ancak bir kanunun zaman itibarile şumulünü tayin edebilüp kendisine muhalif ahkâmı ilga hususunda vazii kanunun kast ve iradesini ifade ve izhar için delil mevcut olmadığı müddetçe şayanı itibar olur.

Halbu ki kanunu medeniye muhalif bazı esasları ihtiva eden ve kuyudu tasarrufiyemizin yukarıda tafsilen arzedilen hususiyetleri nazarı mülâhazaya alınarak vazedilmiş bulunan 810 numaralı kanun meriyet tarihi itibarile kanunu medeniden mukaddem bulunduğu halde Mec - lisi Âlice mezkûr kanundan iki ay on iki gön sonra kabul edilmiş ve binaenaleyh vazii kanunun iradesinin en son şekli tecellisi mahiyetinde bulunmuştur. Kanunların neşrü ilâne tekemmülleri için bir unsur olsada neşrü ilâm keyfiyeti sırf kuvvei icraiyece ifası lâzım gelen merasimden olmasına ve ahkâmı kanuniyenin fesih ve ilgası hususu ise şariin salâhiyetine müteallik bulunmasına göre senetsiz tasarrufatın sureti tescili hakkında ahkâmı hususiyeyi ihtiva eden 810 numaralı kanunun, kendisinden evvelki tarihle Meclisi Âlice kabul edilmiş bulunan kanunu medenî ile mülga bulunduğunu iddia etmek için hiç bir mesneği ilmî görülmemektedir. Filhakika kanunların yekdiğerini fesih ve ilgasına mütedair olan nazafiyatı hukukiyyede şarice mukaddem tarihle kabul edilen bir kanunun daha sonraki tarihle kabul edilmiş olan ve fakat meriyet hususunda tekaddüm eden kanunu feshedüp etmeyeceği noktası münakaşe edilmiş mesailden değildir. Bundan maada kanunu medeninın 639 uncu maddesi, tapu sicillinin mevcudiyetini kast ve farzederek bu sicilde mukayyet olmayan bir malın vaziyet ve malikini tayin ve tespit etmeği istihdaf etmekte olmasına mukabil memleketimizdeki emvalin henüz kadastrosu ve hatta tahriri icra ve ikmal kılınmamış ve bittabi maddei mezkûre ile maksut olan tapu sicilli de tesis edilememiştir.

Bu itibarla arzedilen ilmî sebeplere ve tatbikatta hasıl ettiği büyük müşkülata mebni vekâleti acizice iştirak edilmeyen ve maahaza bazı devair ve mehakimce terviç ve iltizam edilmekte bulunan salifûlarz telakkinin diğer bir neticesi de mezkûr içtihadın vücut bulması amna kadar cayi tatbik bulan 810 numaralı kanun mucibince tapu idarelerinin seksen bin raddesinde senetsiz tesaarufatı senede raptetmiş olmasıdır.

Binaenaleyh 810 numaralı kanunun kanunu medenî ile ilga edilmiş olmadığı noktasının Meclisi Âlice tefsiren hallettirilmesi hususuna müsaadei fahimanelari rica olunur efendim.

Ma. Vekili

Ş. S.

Riyaseti Celileye

810 Numaralı kanunun kanunu medenî ile mülga olup olmadığının tefsiri hakkında Ma. V. inin mutaleatını havi tezkere Bş. V. in 4787 numaralı tezkeresile Ad. E. ine havale edilmekle Ad. V. Mahmut Esat Be. huzurile tetkik olundu.

Ma. V. inin 810 numaralı kanunun mülga addolunmayacağına dair serdetdiği esbap ve mütalaatın hülâsası :

Memleketimizde eşhasın uhdei tasarruflarında bulunan gayri menkullerden bir kısmı mühimminin henüz tapuda mukayyet bulunmamasına ve uzun zamandan beri haricen alım, satım, hibe, tevarüs ve intikal hesabı ile mevcut kayitlerin de kıymetlerini kaybetmiş bulunmasına mebni bu kabil gayri menkuller üzerinde hakların masuniyetini temin ve tasarruf kayitlerine sıhhat bahşetmek üzere tapu encümenleri tarafından tetkikatı lâzime yapılarak hak sahipleri namına tapu senedi verilmesi zemininde 810 numaralı kanun ile ahkâmı mahsusa vaz edilmiş ve buna müsteniden vaki olan telep ve müracaatlar üzerine seksen bini mütecaviz gayri menkul senede raptedilmişken kanunu medenin sahai meriyete intikalini müteakip salifülarz kanunun hükmen mülga bulunduğu yolunda bazı içtihatlar tecelli etmiştir.

810 Numaralı kanun tapu senetleriyle kayitlerinin mazmuna taalluk etmeyen bir hatanın veya hududu kadimesi dahilinde senetlerinde yazılı miktardan fazlasının tashihi veyahut hakkı karardan ve senetsiz tasarruftan dolayı senede raptı istenen gayri menkulatın tapu encümenlerince senede raptına mesağ vermekte olup kanunu medenin 935 inci maddesinde ise (alâkadarların tahriren muvafakatlarını beyan etmedikleri halde mahkeme kararı olmadıkça tapu sicil memurlarının hiç bir tashih icra edemeyecekleri) ve 639uncü maddede dahi (tapu sicillinde mukayyet olmayan veya maliki kimolduğu anlaşılmayan veya yirmi sene evvel vefat etmiş veya kayıplığına hüküm verilmiş olan bir kimsenin uhdesinde mukayyet olan bir gayri menkulü nizasız ve fasılasız yirmi sene malik sıfatıyla yedinde bulunduran kimsenin o gayri menkulün maliki olmak üzere tescilini talep edebileceği ve tescilin ancak hakimnin emrile yapılabileceği sarahatının havi bulunmasından her iki kanun ahkâmını yekdiğerine münafi görülmektedir halbuki :

A) Türkiyede tasarruf olunan emvali gayri menkulenin pek çoğunun kayıtsız olması veya mutasarrıflarından başkası namına mukayyet bolunması hasebile bu gayri menkuller üzerinde müteesses hakları tayin ve tescil zarurî bulunmuş ve bunun kanunu medenî ahkâmı dairesinde mahkeme kararile icrasına eshabı alâka için bir çok külfet ve masrafı mucip olmasına ve teşkilatı hazıra dairesinde inkânsız bulunmasına ve bilhassa gayri müseccel bir çok emvali metrukeyi temellük etmiş ve muhacir ve müstahiklere tefviz veya bilmüzayede satmış bulunan hazinenin bu telakki müvacehesinde leh ve aleyhinde ikame edilecek dava dolayısıyla maruz kalınacak müşkülât pek bariz bulunmaktadır .

B) kanunu medenî 17/2/1926 tarihinde T. B. M. M. ince kabul ve altı ay sonra mer'i olmak üzere 4/4/1926 tarihinde neşredilmiş olduğu halde 810 numaralı kanun 16/4/1926 tarihinde M. Âlice kabul edilerek 29/4/1926 tarihinde meriyete girmiştir. Şu halde meriyet tarihi itibarile kanunu medenî muharrer isede kanunu medenî ahkâmına muhalif hükümleri muhtevi bulunan 810 numaralı kanun daha sonra M. ce. kabul ve tastik edilmiş ve binaenaleyh vazı kanunun kasıt ve iradesi bu suretle tecelli etmiş olduğundan kavaninin meriyeti ve neşrü ilâm ancak tekemmüllerine müteallik bir unsur olsada nihayet rasimeden ibaret olmasına mebni ahkâmı kanuniyenin feshü ilgası hususunda bir sarahat olmadıkça kendisinden evel kabul edilmiş bulunan bir kanun ile muahharen tasdik ve kabuledilen bir kanun hükümünün mülga addedilmesi için bir mesnedi ilmi görülmemektir.

C) Kanunu medenin 639 uncu maddesinde tapu sicillinin mevcut olduğu kast ve farz edilmiş olup memleketimizde ise henüz gayri menkulatın kadastro ve hatta tahriri bile icra ve ikmal edilmemiş olduğundan bu maddedeki maksat dahi husul bulmamıştır.

Binaenaleyh bu sebepler dolayısıyla 810 numaralı kanunun mülga addedilmesi caiz

olmadığından bazı devair ve mehakimce iltizam edilen aksi içtihadattan mütevellit tereddüdün izalesi zımında mülga bulunmadığı hakkında bir tefsir kararile halli mesele edilmesi beyan olunmaktadır.

Encümence cereyan eden müzakere üzerine Ma. V. inin esbap ve mütaleatı mesrudesi varit ve şayanı kabul görülmemiştir, şöyleki:

A - Kanunu medeninin bahsedilen 935, 639 uncu maddelerinin pek sarıh hükümleri karşısında eshabı alaka ve hazine için mahkeme kararı istihsali zımında tasavvur edilen külfet ve müşkülâtın şayanı kabul bir sebep olmayacağı izahtan müstagni bir keyfiyattir. Kaldı ki kanunu medenî hükmü memleketimizde şimdiye kadar muntazam bir surette vücut bulmadığı Ma. V. inin mütaleatında dahi serdedilen tasarruf kayıtlarının sıhhatını ve eshabının hukuku tasarrufiyelerinin selâmetini temine hadim olmak üzere hakimın kararını şart ittihaz etmesinin her hangi bir külfet ve müşkülât bahanesile bertaraf olduğunu kabul etmek hak ve ihtiyâç itibarilede gayri caiz olduğu aşikârdır.

B - Her hangi bir kanunun hükümleri ancak mevkii meriyete geçtikten sonra mevzuu bahs edilebilir henüz sahai tatbikte bulunmadan evvel ona muarız hükmü ihtiva eden bir kanunla münasebeti nazarı itibare alınamaz. Binaen aleyh 29-4-1926 tarihinde meri olan 810 numaralı kanunun hükümleri ancak 4-10-1926 tarihinde mevkii meriyete geçen kanunu medeniye ahkâmile münafi ve muarız bulunması sebebinden dolayı mülga olduğunun kabulü lazım gelir. Yoksa vekâleti Müşarün'ileyhanın mutaleası veçhile 810 numaralı kanunun daha evvel meri olacağı metninde sarahaten münderiç olmasına rağmen aylarca sonra mevkii meriyete geçecek kanunu medeniden muahhar olarak M. Â. ce kabul ve tasdik edilmesinden kanunu medenî ahkâmına mu-gayir hükümlerin devamı meriyetini kabul suretinde bir farzû telakki şayanı kabul görülmez.

C - Kanunu medeninin 639 uncu maddesindeki hüküm hakkında dermeyan edilen faraziye ise tasarruf kaydının selâmetini temine matuf olan ve muamelatta umumî ve esaslı hükümleri mutazammın olan kanunu medeniye muattal bir hale ifrag etmeği muicp olacağından kezalik şayanı iltifat değildir,

Binnetice esbabı maruzaya binaen MA. V. inin dermeyan ettiği mutaleat encümenimizce varit görülmemiş ve Ad. Vekili Bf. nin izahatı dahi bunu müeyyit bulunmuş olmakla 810 numaralı kanun ahkâmının kanunu medenî ile mülga bulunduğu aksî suretle keyfiyetin tefsiren bir karara raptına mahal olmadığı ittifakla kararğir olmuştur. Heyeti unumiyerin nazarı tasvibine arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Kâ	M. M.	Ad. E. Rs.
	Balıkesir	Balıkesir	Yozgat	Kocaeli	Manisa
Şefik	Sadık	O. Niyazi	A. Hamdi	Salahettin	Mustafa fevzi
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Kocaeli	Mardin		Muğla	Edirne	Ankara
Ragıp	İ. Ferit		Ali. Nazmi	H. Hayri	A. İhsan
					Zonguldag
					Nazif

T. B. M. M.

Ad. encümeni

Mazbata №

Esas №

20/4/1929

Adliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

810 numaralı kanunun kanunu medeni ile hükmü ilga edilip edilmediğinin tefsiri hakkında Maliye Vekâletinin mütaleatını havi Adliye encümenine havale edilen Başvekâletin 6 - 4787 numaralı tezkeresi üzerine icra edilen tetkikat ve müzakerat neticesinde kanunu

medeninin mevkiî meriyete geçmesiyle mezkûr 810 numaralı kanun hükmünün mülga olduğunu mütazammın tanzim edilen 42 numaralı mazbata heyeti umumiyenin 22/12/1928 tarihindeki 16 ncı inikadında Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyefendinin mazbata muhteviyatının İskân işlerine teallüku hasebile bu bapdaki mütaleaları da dinlenerek keyfiyetin tetkiki lüzumuna mütedair beyanatı üzerine mazbata encümenine iade kılınmıştır.

Keyfiyet, Maliye ve Dahiliye Vekilleri Beyefendilerle Tapu Müdürü Umumisi Atif ve muavini Osman Beylerin huzurile encümenince tekrar tetkik ve muzakere olundu.

Verilen izahattan anlaşıldığına göre mubadil, menkul ve mütegayep eşhastan metruk olan yerlerin mubadil ve muhacirlere tefvizi halinde yahut hazinece müzayede ile satıldığında tapu dairelerince kayıtların tepdili mahkeme hükmüne muhtaç olduğu ileri sürülerek mütefevviz ve alıcılara senet verilmekte tereddüt edildiği görülmüştür .

Mubadil ve mütegayyip eşhasa ait olup tabuda kayıtları bulunan yerlerin kanunu mahsuslarına tevfikân hükümete intikali lâzım geldiğine göre kanuna müsteniden mutasarrıflar makamına kaim olan hükümetin bu yerlerin gerek mubadil ve muhacirlere tefvizi ve gerekse müzayede ile sattıldığı hallerde mahkemeyi alâkadar edecek bir sebep mutasavver olmadığından tapu idarelerinin senet vermelerine ne kanunu medenî ve nede sair kanunlar hükmünce bir mani olmadığı :

Tabuda kaydi olmayup ancak ötedenberi tasarruf edile gelen yerlerden olduğu anlaşılın gayri menkuller hakkında eski mutasarrıflarının mubadil ve menkul veya mütegayyip eşhastan olup olmadıkların 331 tarihli emvali metruke kanununun suverî icraiyesini mübeyyin nizamnameye tevfikân tahkikatı yapılarak vaziyetlerinin tespiti kabil olacağı ve netice itibarile tahakkuk edecek hale göre muamele ifasının mümkün olduğu,

Tabuda kaydi olmayan ve evvelcede tasarruf edildiğide anlaşılmayan yerlerin ise sahihsiz addi zarurî olup bu kabil yerlerin de Devlete ait olduğu kanunu medenî hükmü iktizasından olduğundan Hükümetçe bu yerlerin tefviz veya satılması halinde yine Tabu idarelerince senet verilebileceği ve mahkeme hükmüne ihtiyaç olmadığı anlaşılmaktadır.

Cereyan eden müzakerat neticesinde elyevm Tapuya raptında müşkilât görülen ihtimaller yokarıda tespit edilen üç hale inhisar etmekte ve tapu idarelerinin senet vermelerinde tereddüdü mucip bir sebep görülmemekte olduğundan kanunu medeninî meriyete geçmesiyle 810 numnralı kanun hükmünün mülga bulunduğu hakkında salifüzzikir mazbatadaki noktayı nazar ve kararın tepdilini müstelzim bir hal bulunmadığı encümenimizce ittifakla kararlaştırılmış olmakla arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M	Ad. E. R.
Ankara	Sinop	Zonguldak	Balıkesir	Yozgat	Kocaeli	Manisa
<i>A. İhsan</i>	<i>R. İsmail</i>	<i>Nazif</i>	<i>Sadık</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>Salâhattin</i>	<i>Mustafa Fevzi</i>
	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Kocaeli	Muğla		Manisa	Kayseri	İzmir	Balıkesir
<i>Rağıp</i>	<i>Ali Nazmi</i>		<i>Kemal</i>	<i>Reşit</i>	<i>Enver</i>	<i>O. Niyazi</i>

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas № 186

8-5-1929

Adliye Encümeni Mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Kanunu medenî ile 810 numaralı kanunun ilga edilmiş olup olmadığını tefsirine mütedair Maliye Vekâletinin teklifine atfen Bş. V. den yazılıp Encümenimize havale edilen tezkere üzerine icra edilen tetkikat ve müzakerat neticesinde tanzim edilen 24 numaralı mazbatanın heyeti umumiyede müzakeresi sırasında Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyefendinin

vaki olan teklifleri üzerine keyfiyet yeniden tetkik olunmak üzere encümenimize iade olunmuş ve Dahiliye ve Maliye Vekillerile Tapu Umum Müdürü Beyefendilerin izahatı dinlenerek yapılan tetkikat neticesinde kaleme alınan 147 numaralı mazbata 25 - 4 - 929 tarihindeki 57 inci inikadında okunarak eşhasın tasarrufları altında olup senede merbut bulunmayan yerler hakkında yapılacak muamelenin tetkiki icap edeceği yolunda serdedilen mutalea nazarı dikkate alınarak tekrar encümenimize tevdi buyrulmuştur.

Maliye Vekili Saracoğlu Şükrü ve Tapu Umum Müdürü Âtîf Beyefendiler huzurile cereyan eden müzakere neticesinde Encümen netayici âtiyeye vasil olmuştur.

1 - Birinci mazbatada arzedildiği üzere kanunu medeninın mevkii meriyete girmesile 810 numaralı kanunun hükmü ilga edilmiştir. Bu hususta Maliye Vekâleti dahi Encümenimizle hemfikirdir.

2 - 810 numaralı kanunun ihtiva ettiği hükümler hakkı karar, senetsiz tasarruflar ile tashihi kayıt muamelelerinin sureti icrsına daırdır. Halbuki, 810 numaralı kanun ilga edilmekle beraber mezkûr muamelâtın şekli cereyanına asla hâlel gelmemiştir. Çünkü :

A - Mübadil, mütegayyip ve menkul eşhastan metruk yerlerin muhacir ve mübadillere teffizinde veya hazinece satıldığında tapu idarelerinin senet vermelerine kanunu medeninın mani ve engel olması mutasavver değildir. Netekim esbabı mucibesı 147 numaralı mazbatamızda tafsil ve izah edilmiştir.

B - Yine aynı mazbatada arzolunduğu üzere tapuda kaydı olmayup evvelce tasarruf edildiği de anlaşılmayan yerler kanunu medeniye göre sahihsiz sayılıp Devlete ait olduğundan bu yerler hakkındada teffiz ve satış halinde senet vermek için mahkeme hükmüne lüzum yoktur.

C - Arazi kanununun carı olduğu zamanlarda sebmeden tasarruflarına istinaden hakkı karar sebebiyle tapu isteyenlerin kanunu medeninın tatbikine dair olan kanunun maddei mahsusası hükmüne göre müktesep olan bu haklar kabuî edilmiş olduğundan bu takdirde dahi mahkeme hükmüne ihtiyaç yoktur. Ancak kanunu medeninın mevkii tatbika vazından evvel iktisap edilmiş bir hakkı karar olmadığı halde kanunu medeninın iktisabı mürürü zaman hükümlerine müracaat zarurî olur.

D - senetsiz olarak eşhasın tasarrufu altında bulunan yerlere gelince; Bu gibi yerlerin tapuda kayıtları yoksa bunlar hakkında bir mahkeme kararına hacet olmaksızın tapu dairelerinin usulu dairesinde senet vermelerine hiç bir mani yoktur.

Ancak bu gibi mahallerin tapuda ziyetlerinden başkaları uhdesinde bir kayıtları bulunur ve o kayıt üzerine muamele yapmak için intikal gibi bir kanunî sebep de bulunmaz ise keyfiyeti mahkemeye sevk etmek zaruridir. Zaten 810 numaralı kanunun hükrü de bunlara şamil değildir. Binaenaleyh mezkûr kanunun mülga olup olmaması bu kısım senetsiz tasarruflara tesir etmez. Şukadar ki bu gibi senetsiz tasarruf edilen yerler hakkındaki müşkülâtın sade ve basit bir surette halledilebilmesi için Maliye Vekâletince müstacelen bir kanun lâiyhası ihzar ve teklif olunması lüzumunda Encümenin Vekâletle matabık kalmıştır.

E - Hudut itibariyle miktarın tashihiye gelince alâkadarların doğrudan doğruya haklarına taalluk eden bu cihetin mahkeme marifetile yapılması selamet ve kat,iyeti muamele namına elzem görülmüştür.

Bu sebeplere mebni 810 numaralı kanun hükmü mülga olduğundan tefsire muhtaç bir keyfiyet olmadığına ittifakla karar verilmiştir. Heyeti Umumiyenin tasvibine arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ad. E. R.
Manisa	Balıkesir	Zonguldak	Kayseri	Yozgat	Kocaeli	Manisa
Kemal	O. Niyazi	Nazif	Reşit	A. Hamdi	Salâhattin	M. Fevzi
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Edirne	Ankara	Muğla	Balıkesir	Sinop	Mardim	Bayazıt
H. Hayri	İhsan	Ali Nazmi	Sadık	Zühtü	İ. Ferit	Şefik

Korkuteli Kazasından Bekiroğlu Halilin fazla mahkûm edilmiş olduğu 5 senesinin affi hakkında $\frac{3}{268}$ numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Şube 1

Sayı $\frac{6}{1467}$

7-4-929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Cebren izalei bikir cürmünden dolayı Antalya Ağır Ceza Dairesince sureti kat'iyede on sene hapse mahkûm olan Bekiroğlu Halilin fazla mahkûm edilmiş olduğu beş senesinin affi lâzım geleceği hakkında Adliye Vekâletinden yazılan ve İcra Vekilleri Heyetinin 3 - 4 - 929 tarihli içtimanda Yüksek Meclise takdimi kabul olunan 26-3-929 tarih ve 145 numaralı tezkerenin sureti evrakı müteferriasiyle birlikte takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'ar buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Adliye Vekâletinin 26 -3-1929 tarih ve 145 numaralı tezkeresi suretidir

1926 senesi eylül iptidasında Korkuteli kazasının Ali Fahrettin sağır kariyesinden müteveffa Hüseyin kızı kezbamı cebren kaçıracak kızlığını bozduğu ve yolda silâhla önüne geçerek imam Hüseyin efendiyi tehdit eylediği iddiasıyla maznunun aleyh ve mevkuf mezkûr kariyeden Bekir oğlu Halilin Antalya ağır ceza dairesinde icra kılınan muhakemesi neticesinde merhum 1329 tevellütlü olup on beş yaşını ikmal etmiyen mezbure Kezbanı cebren kaldırarak cebri şiddet icrası ile bıkırını izale eylediği sabit olduğundan olveçhile mücrimiyetine ve Türk ceza kanununun 430 uncu maddesinin son fıkrası mucibince on sene müddetle ağır hapse konulmasına dair israren verilen 26 kânunsani 1927 tarihli hükmün Temyiz mahkemesi Heyeti umumiyesinden tasdik olunarak kat'ileşdiği ve sonra mezbure Kezbanın müracaatı üzerine sinininin 1325 tevellütlü olarak tashihi Korkuteli hukuk mahkemesince 19 - haziran-928 tarihinde karar verilerek kendisinin aharla evlendiği anlaşılmıştır.

Hüküm evrakının tetkikile de anlaşıldığı üzere cürmün 1926 senesi Eylül iptidasında işlenmesine ve mezburenin yaşının sonradan 1325 olarak tashih edilmesine göre cürmün işlendiği sırada mağdurenin on beş yaşını bitirmiş olduğu anlaşıldığı ve bu suretle fiil on beş yaşını bitiren bir kimsenin cebren ırzına geçmek şekline inkilap eylediği ve bu kabil ef'ale mütecasir olanların beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse konulması Türk ceza kanununun 431 inci maddesinin son fıkrası hükmü icabından bulunduğu cihetle mahkûm Halilin on beş yaşını bitirmiyen bir çocuğa fili şeni icra edenlere mahsus olan ve on seneden aşağı olmamak üzere cezasını muhtevi bulunan 430 uncu maddeye tevfikan cezasının tayini hak ve adalete uygun bulunmamış ve halbuki tashihi sinninden evvelki yaşına göre ittihaz edilen hüküm

ve kararın aynı noktâi nazarla mahkemei temyizce tasdik edilmesinden dolayı adî kanun yollarına tevessül suretile mağduriyetinin izalesine imkân görülmemiş ve fazla ceza ile mahkûmiyetin ancak affi hususi istihsali suretile kaldırılması kabil bulunmuş olduğundan merkumun mahkûmiyetin müddeti olan on sene ağır hapis cezasından beş senesinin teşkilâtı esasiye kanununun 26 ıncı maddesi mucibince B. M. M. âlisince affi esbabının istikmaline müsaadelerini arz ve olbaptaki evrakı hükmiye maa teferruat takdim kılındı edifendim Hz.

T. B. M. M.

Ad. Encümeni

Karar № 41

Esas № $\frac{9}{268}$

7 - 5 - 1929

Adliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Korkuteli kazasının Ali Fahrettin Sağır köyünden Hüseyin kızı Kezbanı kaçırarak cebr ile Kızlığını bozduğundan dolayı Antalya Ağır Ceza Mahkemesince hükmedilip temyiz mahkemesi heyeti umumiyesi tarafından da tasdik edilen on sene ağır hapis cezasının beş senesinin affine dair Bş. V. in 7 - 4 - 929 tarih ve $\frac{6}{1467}$ numaralı tezkeresi Ad. E. ine havale edilmekle tetkik olundu.

Halilin mahkûm olduğu cezadan beş senesinin affi lâzım geleceğine mütedair Ad. vekâleti tarafından dermeyan edilen mutaleatin hulâsası on beş yaşım bitirmeyen Kezbanı kaçırarak cebren kızlığını bozan Halil hakkında mahkemece Türk ceza kanununun 430 uncu maddesine tevfikan verilen on sene ağır hapis cezası temyiz mahkemesi heyeti umumiyesi tarafından da tasdik olunarak kat'ileştikten sonra mağdure korkuteli hukuk hakimliğinden istihsal ettiği ilâmla yaşım tashih ettirmiş ve buna nazaran maruz kaldığı filin icrası sırasında yaşımın on beşi geçmiş bulunduğu anlaşılmış olmasına ve bu suretle sübut bulan cürmün mağdurenin yaşına göre cebrile ırza geçmek sayılması ve 431 inci madde mucibince beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse mahkûm edilmesi lâzım geleceğinden kanunî yolla cezanın buşekilde tadili hükmün kat'ileşmiş bulunmasına binaen imkânsız olduğundan teşkilâtı esasiye kanununun 26 ıncı maddesine tevfikan husuî af tarikiyle mahkumun cezasının beş senesinin tenzilinin madelete muvafık olacağı beyamından ibarettir .

Keyfiyet müzakere olundukta: Halil hakkında icra edilen muhakemede mağdurenin yaşımın on beşten aşağı olduğu tebeyyün ve tahakkuk ederek o suretle muamele ifa ve karar ittihaz kılınmış olup hadisede adli hata sayılacak hiç bir zuhul ve noksan olmadığına göre bu itibarla af için bir sebep görülmemiş ve hüküm kat'ileştikten sonra mağdurenin hukuk hakimliği ilâmiyle yaşım tashih ettirmesi de hükmedilen cezanın af suretiyle tenziline müessir sayılmıyacağı tabii bulunmuş olmasına ve gerçı M. Âlice affe mazhar edilmek için hiç bir sebep beyanına lüzum yoksa da bu hadise mahiyeti itibariyle bakir bir kıza karşı ahlakî redatten ileri gelmiş şeni bir hareket olmasına mebni mahkûm hakkında layik görülmeyen affin kabul ve terjicine mahal olmadığına encümenimizce ekseriyetle karar verilmiştir. Heyeti umumiyenin tasvibine arz olunur.

Âza
Zonguldak
Nazif

Âza
Balıkesir
O. Niyazi

Âza
Sinop

Âza

M. M.
Kocaeli
Salâhattin

Ad. E. R.
Manisa
Mustafa Fevzi

Âza
Bayazıt
Şefik

Âza
Kayseri
Reşit

Âza
Mardin
İ. Ferit

Âza
Kocaeli
Ragıp

Âza
Manisa
Kemal

Âza
Balıkesir
Sadık

Âza

Ceza kanununda olmıyan bir ceza ile kimsenin cezalandırılmıyacağı muharrer olmasına ve mahkûm Bekiroğlu Halilin on beş yaşını ikmal eden bir kıza cebren fili şeni icra ettiği sabit iken hakkında kanunun tayin ettiği cezanın fevkında bir ceza ile tecziyesi adlû hakka muvafık bulunmıyacağına ve mağdurenin on beş yaşını ikmal etmiş olduğu hakkında mahkemedin sadır olup kaziyeyi mohkeme halini iktisap etmiş olan ilamın aksini tasavvur mümkün olmıyacağını ve bu ilâmın ceza hükmünden sonra sadır olması hüküm ve kuvvetini hiç bir veçhile haleldar etmiyeceğine ve böyle badelhüküm zuhur eden ahval ve esbaba binaen kanunun tayin ettiği cezadan fazla ceza ile mahkûm oldukları anlaşılınların fazla cezalarının bu tarihe kadar Büyük Millet Meclisince affedilmiş olmasına binaen Adliye Vekâletinin musip olan talep ve mütaleası dairesinde mahkûme kanunda tayin edilen hadden fazla olarak hükmedilen beş senenin şimdiye kadar affedilen emsali veçhile affi icap edeceği

reyindeyim

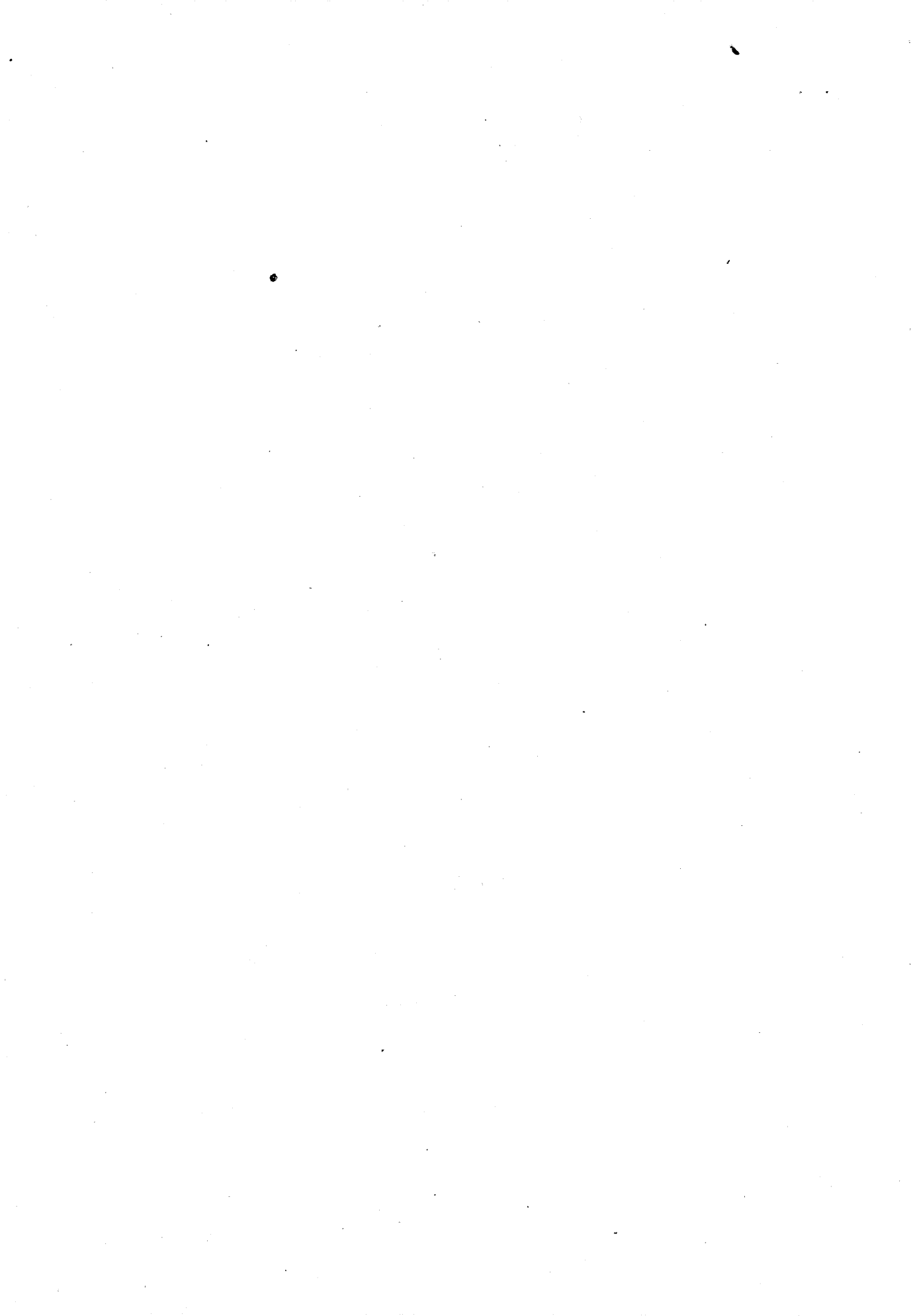
Yozgat

A. Hamdi

1929

**İSTANBUL DARÜLFÜNUNU
BÜTÇESİ**

**İstanbul Darülfünun 1929 senesi bütçesi hakkında ¹/₃₈₀
numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası**

T. C.

Başvekâlet

Muamelat müdürlüğü

Şube 1

Sayı 821

27 - 2 - 1929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Maarif ve Maliye Vekâletlerinden tevdi olunup İcra Vekilleri Heyetinin 20-2-929 tarihli içtimaında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan 1929 senesine ait Darülfünun Bütçe kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâyihası

Darülfünuna yardım olmak üzere Maliye Hazinesinden 1929 bütçesinde 800 000 lira derçedilmiştir.

Darülfünunun 1929 senesi bütçesinde tedris heyeti kadrosunda hiç bir değişiklik yapılmadığı gibi maaşlar da olduğu gibi bırakılmıştır.

Geçen seneki esbabı mucibe lâyihasında izah edildiği veçhile hiç bir faidesi olmadığı anlaşılmış olan daimi ve serbest tasnifin kaldırılması lüzumunun teklifi zarureti hisedildi. Bütçenin masraf kısmında da bazı tenzilat yapılmıştır.

Hukuk fakültesinde talebe miktarının ziyadeleşmesi ve kalem muamelesinin mevcut kadro ile idaresi kabil olmadığından bir kâtip ilâve edilmiştir.

Mülkiye memurin kanunu ahkâmının tatbikinden mütevellit masarif için 2000 ve muhasebei umumiye kanununun 92 inci maddesi mucibince geçen sene borçları için de 1 000 lira konulmuştur.

Geçen sene doğumhane yapılması için verilen tahsisat üzerine Evkaf idaresince ihalesi icra kılınmış ve inşaata başlanılmış ise de senenin nihayetine teşadüf etmesile Divanı muhasebatca ihale kabul edilmeyip tahsisat verilmemiş ve tahsisattan istifade edilmediği cihetle bu yüzden mezkûr doğum evinin nısfı digerinin ikmali inşası bir sene geçmiştir.

Her sene olduğu gibi 1929 senesinde de Evkaf bütçesinden Darülfünuna teberrü tahtında yapılacak yardım atideki cetvelde gösterilmiştir.

Lira	
6 000	İlmî istilahların tertip ve tanzimi masarifi umumiyesi
3 000	Tıp Fakültesi radyom mübayaası
2 000	» » kılıniki için alat ve edevâti fenniye
4 000	» » rontken tesisatı ve mübayaası
2 000	» » elektrik tedavisi tesisatı
2 000	» » Kitap ve ecnebi ceraidi ilmiye ve mecmua bedeli
56 000	» » Haydar paşadaki doğum evinin inşaat ve tesisatı müte- bakiyesinin ikmaline sarfolunacaktır
8 000	» » İkmal edilmek üzere olan Haydar paşadaki yeni doğum evinin nısfı digerinin kalorifer tesisatı
7 000	Fen Fakültesinin alât ve edevati fenniyesil nakliyesi masarifi
4 000	Hukuk ve Edebiyat Fakültelerinin kitap ve ecnebi ceraidi ilmiye bedeli
2 000	Türkiyat Enstitüsü neşriyatı, mükâfatı ve tab masarifine yardım ve kitap bedeli
2 000	Türkiyat Enstitüsü kalorifer tesisatı
2 000	Eczacı ve Dişçi Mektepleri levazımı dersiyesi
100 000	

Meblağı mezbur 1929 senesinin Evkaf bütçesine (Darülfünuna bilmübayaaa teberrü edilecek eşya ve saire bedeli)

Darülfünunun bulunduğu binadaki kalorifer tesisatı mukabilinde halen Müdafaai Milliye V. celilesi tarafından aranılmakta olan 30 000 liranın itasına bütçemizin tahammülü olmadığı bilmuhabere bildirilmiş ve bunun üzerine mezkûr tesisatın bedeli mukabilinde askerî tıbbiye mektebi tatbikat hastanesi şekline ifrag edilen Haydarpaşa hastanesi için iktiza eden tamiratın Darülfünun bütçesinden temini icrası talep edilmekte isede bütçemize buna kâfi bir para konmasına maddeten imkân olmadığından 1929 bütçesine bu husus için tahsisat vazedilip edilmeyeceği meskût bırakılmıştır.

Maarif Vekâletinin emir ve işarı vechile ketebeden biri ayniyat muhasipliğine nakledilmiş ve mezkûr vazifenin ehemmiyeti hasebile maaşları emsaline iblağ edilmiştir .

İlâhiyat Fakültesindeki müderris muavininin geçen sene iki bin beşyüz kuruşta bırakılmış olan maaşı diğer muavinler misilli üç bine iblağ edilmiştir.

Teadül kanunu ile memurin maaşatı temin edileceği emir ve tebliğ buyrulmuş olmasına binaen memurini idare maaşlarına yapılan cüz'i zamaim tenzil edilmiştir. Ancak mezkûr kanundan istifade edilebilmesi için kanunun hini kabulünde mülhak bütçe ile idare edilmekte bulunan Darülfünun memurları için de ayrıca tahsisat vazı esbabının istikmal buyrulması lâzımdır .

Maarif V. celilesinin tabliğatı mucibince Darülfünunda yeniden tesis edilecek arziyat tetkiki, neşriyatı, seyahati fenniyesi tetkikatı, neşriyat mükâfatı mukabilinde 4 000lira tahsisat vazedilmiştir.

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Eesas № $\frac{1}{880}$

Mazbata № 70

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

İstanbul Darülfünununun 1929 bütçesi kanun lâyihası Maarif Vekâleti Müsteşarı Kemal Zaim Bey hazır olduğu halde Encümenimizce tetkik olundu.

Masraf bütçesinde Tıp Medresesi kadrosuna ilâve olunan seririyatı tedaviye, seririyatı etfal, antropoloji ve fiziyooloji müderris muavinleriyle Fen Medresesi kadrosuna ilâve olunan fizik ve kimya müderris muavinlerinden ve ecnebi memleketlerine tahsil için gönderilecek talebe masrafından başka şayanı dikkat bir tebeddül yoktur.

Bu suretle tespit olunan masraf cetveli yekunu 889 342 liraya balığ olmuştur.

Varidat cetveli de bittetik 890 500 lira olarak kabul edilmiştir.

Hükûmetce teklif olunan kanun lâiyasındaki sekizinci madde, maaşların tevhidî hakkında olup tetkik edilmekte olan kanun lâiyasındaki umumî ahkâma tevafuk etmeküzere tayyedilmiş ve 1926 bütçe kanunundaki altıncı maddenin de tekrar ilavesine lüzum görülmüştür.

Bu suretle ihzar edilen kanun lâyihası merbutu cetvellerle birlikte heyeti umumiyenin tasvibine arz olunmuştur.

8-5-1929

Âza	Âza	Kâ.	M. M.	R. V.	Reis
Sivas	İsparta	Bursa	Erzurum	İstanbul	Edirne
<i>Rasim</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Muhlis</i>	<i>Naft Atuf</i>	<i>Fuat</i>	<i>Şakir</i>
		Âza	Âza	Âza	Âza
		Tokat	Samsun	Bursa	Sivas
		<i>Şevki</i>	<i>Âdil</i>	<i>Dr. Şefik Lutfi</i>	<i>M. Remzi</i>

İstanbul darülfünunu 1929 malî senesi bütçe kanunu lâyihası

Hükûmetin teklifi

MADDE 1 — İstanbul Darülfünunu ve müteşekkil bulunduğu Fakültelerin 1929 malî senesi umumî masrafları merbut (A) cetvelinde gösterildiği veçhile 889 992 lira olarak tayin edilmiştir.

MADDE 2 — İstanbul Darülfünunu ve müteşekkil bulunduğu Fakültelerin 1929 malî senesi varidatı merbut (B) cetvelinde gösterildiği veçhile 889 992 lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — İstanbul Darülfünunun şahsiyeti hükmiyesi hakkındaki kanunun üçüncü maddesinde yazılmış bulunan her türlü varidat ve müteferrik hasılatının 1929 da ahz ve tahsiline devam olunur.

MADDE 4 — Darülfünunun medreselerinde talebeden alınan tedarik ve şahadetname harçları ile laboratuvar ve hastaneler de alınacak tahlil ve yatak ücretlerinin miktarı medrese meclislerince ve Darülfünunun Divanınca verilecek kararla tayin ve tesbit olunur.

MADDE 5 — Darülfünunun ve müteşekkil bulunduğu medreselerin müşterek masarifine ait olup masraf bütçesinin 2-17 inci fasıllarına konulan tahsisatın ihtiyaca göre medreselere tevzi ve tasisi Darülfünunun Divanınca kararlaştırılır.

MADDE 6 — Darülfünunun ve müteşekkil bulunduğu medreselerin 1929 kadrosu merbut C cetvelinde gösterilmiştir.

MADDE 7 — Medreselerdeki asistanlar muvakkat memurlardan madut olup istihdam ve infisalleri Darülfünunun

Bütçe Encümeninin teklifi

MADDE 1 — İstanbul Darülfünunu ve müteşekkil bulunduğu Medreselerin 1929 malî senesi masarifi için merbut A işaretli cetvelde gösterildiği üzere 889 342 lira tahsisat ita kılınmıştır.

MADDE 2 — İstanbul Darülfünunun ve müteşekkil bulunduğu Medreselerin 1929 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut B işaretli cetvelde gösterildiği üzere 890 500 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — İstanbul Darülfünunun şahsiyeti hükmiyesi hakkındaki kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1929 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur.

MADDE 4 — Aynen kabul

MADDE 5 — » »

MADDE 6 — » »

MADDE 7 — » »

Emanetince tanzım ve Maarif Vekâletince tasdik olunacak talimatnameye tabidir.

MADDE 8 — Müderris muavinleri mensup oldukları Fakülte meclis ve Darülfünun Divanı tarafından tasvip edilmek şartile müallimlik, hafızı kütüplük, müze muhafızlığı gibi kendi ihtisaslarile mütenasip bir vazife deruhte edebilirler.

MADDE 9 — Bu kanun 1 haziran 1929 tarihinden muteberdir.

MADDE 10 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maarif ve Maliye vekilleri memurdur.

20-2-1929

M. M. V. Ad. V. Bş. V.
M. Abdülhalik M. Esat İsmet
Ma. V. Ha. V. Da. V.
Ş. Sarıçoğlu D. T. Rüştü Ş. Kaya
S. İ. M. V. İ. V. Na. V. Mf. V.
Dr. Refik M. Rahmi Recep İsmet

Tay edilmiştir.

MADDE 8 — İstanbul Darülfünunu 1926 malî senesi bütçe kanununun altıncı maddesi hükmü 1929 malî senesinde de caridir.

MADDE 9 — Aynen kabul

MADDE 10 — » »

A - Cetveli

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
		<i>Birinci kısım - Darülfünun Emaneti</i>		
1		Maaş, ücret, tahsisat		
	1	Darülfünun Emni tahsisatı	2 400	2 400
	2	Memurin maaşatı	6 732	6 732
	3	Müstahdimin ücreti	27 540	27 540
		Fasıl yekûnu	36 672	36 672
		<i>İkinci kısım - Darülfünun ve medreseler masarifi müşterekesi</i>		
2		Mefruşat ve demirbaş	1 500	2 000
3		Levazım		
	1	Tenvir ve teshin	35 000	35 000
	2	Kırtasiye	2 500	2 000
		Fasıl yekûnu	37 500	37 000
4		Müteferrika		
	1	Müteferrika	5 000	5 000
	2	Kumpanya ve menba suyu	7 500	7 500
		Fasıl yekûnu	12 500	12 500
5		Masarifi mütenevvia		
	1	Melbusat	3 000	3 000
	2	Sigorta	3 000	3 000
		Fasıl yekûnu	6 000	6 000
6		Tercüme, muhaberat, neşriyat ve levazımı tabiye masrafı	4 500	4 500

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükûmetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
7		Harcırah	2 500	2 500
8		Telefon tesisatı ve muhabere ücreti	2 000	2 000
9		Kongralara ve ecnebi darülfünunları merasimine iştirak masrafı	4 500	4 500
10		Darülfünun temsil masrafı	4 500	3 000
11		Tetkikat ve taharriyatı ilmiye ve tettebbu-seyahatleri masrafı	1 500	1 500
12		Gazi Mustafa Kemal mükafatı	1 500	1 500
13		Umumi Kütüphane masarifi umumiyesi ve kitap bedeli	4 256	4 256
14		Fakır talebeye muavenet	1 000	1 000
15		Tamirat	17 000	16 000
16		Ecnebi mutahassısları ücret ve harcırah-larile bunların mütercimleri ücreti	78 000	78 000
17		Ecnebi memleketlerde tahsil edecek talebe masrafı	0	3 000
İkinci kısım yekûnu			178 756	179 256
<i>Üçüncü kısım - Medreseler</i>				
18		Tıp medresesi maaş, ücret ve tahsisatı		
1		Reis ve Kâtibi Umumi tahsisatı	2 040	2 040
2		Heyeti talimiye maaşı	48 480	49 500
3		» İdare ve memurini müteferrika maaşı	3 948	3 948
4		Müstahdemin ücreti	52 308	53 508
Fasıl yekûnu			106 776	108 996

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
19		Tıp medresesi masarifi		
	1	Seririyat ve laboratuvarlar masarifi umumiyesi	140 000	140 000
	2	Antropoloji seyahati tetkikiye ve masarifi umumiyesi	3 000	2 500
	3	Kanser taharriyatı seyahati tetkikiye ve masarifi	2 000	1 500
	4	Medrese telifatı	7 000	5 000
	5	Ecnebi ilmî cerideler ve kitap bedeli	4 000	4 000
		Fasıl yekûnu	156 000	153 000
20		Eczacı ve Dişci mektepleri maaş ve ücreti		
	1	Heyeti talimiye maaşı	17 040	17 040
	2	» idare ve memurini müteferrika maaşı	1 488	1 488
	3	Müstahdemin ücreti	6 600	6 600
		Fasıl yekûnu	25 128	25 128
21		Eczacı ve Dişci mektepleri masarifi		
	1	Mekteplerin masarifi umumiyesi	10 000	10 000
	2	Telifat	2 500	2 500
	3	Ecnebi ilmî cerideler ve kitap bedeli	1 500	1 500
		Fasıl yekûnu	14 000	14 000
22		Hukuk Medresesi maaş, ücret ve tahsisatı		
	1	Reis ve Kâtibi umumî tahsisatı	2 040	2 040
	2	Heyeti talimiye maaşı	23 220	23 220
	3	» idare »	1 020	1 020
		Fasıl yekûnu	26 280	26 280
23		Hukuk Medresesi masarifi		
	1	Darülmesaiyer masarifi umumiyesi	2 000	1 500
	2	Mecmua masrafı	2 000	2 000
	3	Medrese telifatı ve formaların tabı için talebe cemiyetine muavenet	3 000	3 000
	4	Ecnebi ilmî cerideler ve kitap bedeli	500	500
		Fasıl yekûnu	7 500	7 000

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
24		Edebiyat Medresesi maaş ücret ve tahsisatı		
	1	Reis tahsisatı	1 200	1 200
	2	Heyeti talimiye maaşı	23 520	23 520
	3	Heyeti idare maaşı	1 680	1 680
		Fasıl yekûnu	26 400	26 400
25		Edebiyat Medersesi masarifi		
	1	Darülmesaiyer masarifi umumiyesi	1 000	1 000
	2	Türkiyat Enstitüsü ve neşriyatı masarifi [1]	5 000	5 000
	3	Memua masarifi	2 000	2 000
	4	Mederse telifatı	2 000	2 000
	5	Ecnebi ilmî cerideler ve kitap bedeli	500	500
		Fasıl yekûnu	10 500	10 500
26		Cografiya darülmesaiyer seyahati tetkikiye ve masarifi umumiyesi	2 500	2 500
27		İlahiyat medresesi maaş, ücret ve tahsisatı		
	1	Reis tahsisatı	1 200	1 200
	2	Heyeti talimiye maaşı	8 820	8 820
	3	» idare »	240	240
		Fasıl yekûnu	10 260	10 260
28		İlahiyat medresesi masarifi		
	1	Darülmesaiyer masarifi umumiyesi	300	300
	2	Mecmua masrafı	1 500	1 500
		Fasıl yekûnu	1 800	1 800
29		Fen medresesi maaş, ücret ve tahsisatı		
	1	Reis tahsisatı	1 200	1 200
	2	Heyeti talimiye maaşı	24 000	24 630
	3	» idare »	2 220	2 220
		Fasıl yekûnu	27 420	28 050

[1] Telif ve tercüme ücreti bu maddeden Darülfünun Divanı kararile verilir.

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümence kabul edilen
30		Fen medresesi masarifi		
	1	Darülmesailer ve tedrisat masarifi umumiyesi	25 000	15 000
	2	Darülmesailer için alınacak alât ve edevatı fenniye bedeli	0	8 000
	3	Mecmua masarifi	2 000	2 000
	4	Medrese telifatı ve formaların tabı için talebe cemiyetine muavenet	2 000	2 000
	5	Ecenebi ilmî cerideler ve kitap bedeli	2 500	2 500
		Fasıl yekûnu	32 500	29 500
31		Arziyat tetkiki masarifi umumiyesi	4 000	4 000
		Üçüncü kısım yekûnu	451 564	447 414
32		Tahsisatı fevkalâde	220 000	223 000
33		788 numaralı kanununun tatbiki masrafı	2 000	2 000
34		Geçen sene düyunu	1 000	1 000
		Umumî yekûn	889 992	889 342

B - cetveli

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe tahmin edilen	Encümençe tahmin edilen
1		Darülfünun varidatı		
	1	Müvazenei umumiyeden verilen	800 000	800 000
	2	İstanbul Şehremanetinden	10 000	10 000
	3	Teberrüat	3 992	4 000
	4	Hasılatı müteferrika	14 500	15 000
		Fasıl yekûnu	828 492	829 000
2		Tıp medresesi varidatı		
	1	Ücret ve harçlar	20 000	20 000
	2	İlmî asar ve resaleler satış hasılatı	6 000	6 000
		Fasıl yekûnu	26 000	26 000
3		Hukuk medresesi varidatı		
	1	Ücret ve harçlar	12 000	12 000
	2	Vekâletnamelerden alınan iane	5 000	5 000
	3	İlmî eserler ve risaleler satış hasılatı	3 000	3 000
		Fasıl yekûnu	20 000	20 000
4		Edebiyat medresesi varidatı		
	1	Ücret ve harçlar	4 000	4 000
	2	İlmî eserler ve risaleler satış hasılatı	3 000	3 000
		Fasıl yekûnu	7 000	7 000
5		İlahiyat medresesi varidatı		
	1	Ücret ve harçlar	500	500
	2	İlmî eserler ve risaleler satış hasılatı	500	500
		Fasıl yekûnu	1 000	1 000

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe tahmin edilen	Encümençe tahmin edilen
6		Fen medresesi varidatı		
	1	Ücret ve harçlar	2 500	2 500
	2	İlmî eserler ve risaleler satış hasılatı	3 000	3 000
		Fasıl yekûnu	5 500	5 500
7		Eczacı ve Dişçi mektepleri varidatı		
	1	Ücret ve harçlar	2 000	2 000
		Umumî yekûn	889 992	890 500

C - cetveli

Memuriyetin nevi	Adet	Maaş	Ücret
Darülfünun Emini	1		200
<i>Kalem heyeti</i>			
Tahrirat ve sicil müdürü	1	40	
Mümeyyiz	1	30	
Sicil kâtipi	1	18	
Tahrirat kâtipi	1	18	
» »	1	15	
Komsiyon »	1	18	
Neşriyat ve medreselere ait mecmualar idare memuru	1	20	
<i>Muhasebe heyeti</i>			
Muhasebe müdürü	1	40	
» mümeyyizi	1	25	
» muamelât kâtibi ve mutemet	1	20	
Veznedar ve kâtip	1	20	
Hesabat kâtipi	1	17	
<i>Memurini müteferrika</i>			
Dahiliye müdürü	1	20	
Ayniyat muhasibi [1]	1	20	
Tamir memuru	1	17	
Kalorifer »	1	17	
Elektirik »	1	20	
Matbaa »	1	15	
Mübayaa »	1	12	
Takip »	1	12	
Kütüphane müdürü	1	40	
» memuru	2	25	
» »	1	22	
» »	1	20	
» »	1	15	

[1] Hukuk, Edebiyat, İlahiyât

[2] İnhilât vuku buldukça bu vazifelere maaş ve tahsisatı fevkalâde yekûnlarını tecavüz etmemek üzere ücretli müstahdem tayin olunacaktır.

Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş	Ücret
Marangoz	1		45
Meydancı, odacı, gece bekcisi, bağcıvan kapıcı, yeni yazı için istihdam oluncak daktilograflar ve nebatat mutahassısları [1]	81		2250
<i>Tıp medresesi</i>			
Reis	1		100
Katibi Umumi	1		70
<i>Heyeti talimiye</i>			
Müderris	6	90	
»	4	75	
»	10	65	
»	7	60	
»	1	55	
»	3	50	
» muavini	24	30	
Muallim	3	60	
»	1	50	
»	4	45	
»	3	35	
Baş asistan	20	20	
Asistan	25	15	
Teşrihi prosektörü	1		100
<i>Heyeti idare</i>			
Başkatip	1	35	
Tahrirat kâtibi	1	20	
Dosya ve diploma memuru	1	25	
<i>Memurini müteferrika</i>			
Eşkâli emraz ressamı	1	25	
Dahiliye muavini	1	20	
» kâtibi	1	10	

[1] Azamî kırk lırayı tecavüz etmemek üzere adet ve mecmu tahsisat dahilinde beherinin tayini ücuratı emanete attır.

Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş	Ücret
Mutemet ve muamelât kâtibi	1	18	
Baş eczacı	1	25	
İkinci eczacı	1	15	
Eczane asistanı	1	10	
Hastane kâtibi	1	10	
İmam ve gassal	1	8	
Kalorifer memuru	1	15	
Teşrihane ve müze memuru	1	15	
Takip memuru	1	10	
Ayniyat muhasibi mesulü	1	20	
Depo memuru	1	15	
Eczane müstahzırı	1	8	
Mübayaa memuru	1	10	
Anbar »	1	15	
Dahiliye ve poliklinik müdürü	1		100
Elektirik mutahassısı mühendis	1		100
Müdavimi dahili	2		20
Teşrih yardımcısı	2		18
Hademe, hastabakıcı, aşçı ve saire	191		4083

Eczacı ve dişci Mektepleri

Heyeti idare

Müdür	1	40	
Dahiliye müdürü ve mutemet	1	25	
Ayniyat muhasibi	1	20	
Kâtip	1	15	
Laboratuvar memuru	1	12	
İntizam »	1	12	
Hastabakıcı, hademe ve saire	18		550

Eczacı kısmı Heyeti talimiyesi

Muallim	1	50	
»	8	45	
»	3	35	
» muavini	4	30	
Asistan	10	15	

Memuriyetin nev'i	Ad	Maaş	Ücret
<i>Disçi kısmı ; Heyeti talimiye</i>			
Muallim	1	45	
»	4	40	
»	5	35	
» muavini	4	30	
Asistan	9	15	
<i>Hukuk Medresesi</i>			
Reis	1		100
Kâtibi umumî	1		70
<i>Heyeti talimiye</i>			
Müderris	1	90	
»	4	75	
»	7	70	
»	10	60	
» muavini	5	30	
Muallim	2	52,5	
»	4	45	
Asistan	1	20	
<i>Heyeti idare</i>			
Başkâtip	1	35	
Kâtip ve dosya memuru	2	15	
İntizam memuru	1	20	
<i>Edebiyat medresesi</i>			
Reis	1		100
<i>Heyeti talimiye</i>			
Müderris	6	90	
»	2	80	
»	2	75	
»	3	70	
»	2	65	
»	1	60	

Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş	Ücret
Müderriş	3	50	
»	2	40	
Müderriş muavini	5	30	
Muaallim	1	65	
»	2	50	
»	1	45	
Türkiyat Enstitüsü asistanı	3	20	
Coğrafya » »	2	20	
Tarih » »	1	20	

Heyeti idare

Başkâtip	1	30	
İkinci kâtip	1	15	
Terbiye müzesi kâtibi	1	20	
Türkiyat Enstitüsü hafızı kütübü ve mütercimi	1	25	
İntizam memuru	1	20	
» »	1	15	
Coğrafya darülmesai muhafızı	1	15	

İlâhiyat medresesi

Reis	1		100

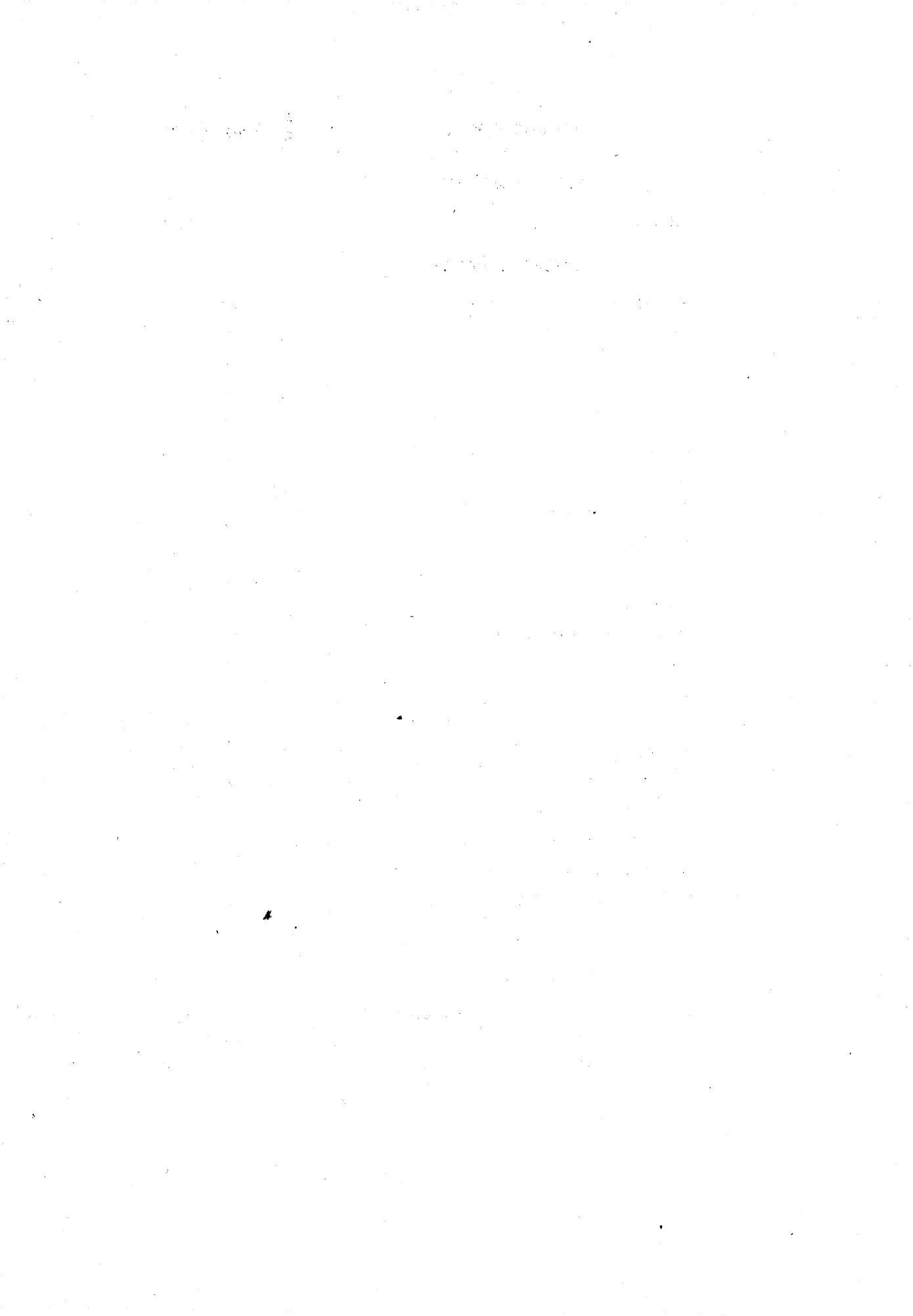
Heyeti talimiye

Müderriş	3	75	
»	5	60	
Muallim	3	40	
Serbest lisan muallimi	2	30	
Müderriş muavini	1	30	

Heyeti idare

Kâtip	1	20	

Memuriyetin nevi	Adet	Maaş	Ücret
<i>Fen mederesesi</i>			
Reis	1		100
<i>Heyeti talimiye</i>			
Müdürris	3	90	
»	1	80	
»	9	75	
»	4	60	
»	1	55	
»	2	50	
»	1	40	
» muavini	9	30	
Muallim	1	60	
»	1	52,5	
Asistan	8	20	
Hayvanat mustahzırı	1	20	
Asistan	2	15	
<i>Heyeti idare</i>			
Başkâtip	1	25	
Ayniyat muhasibi	1	20	
Labratuvar muhafızı	6	15	
İntizam memuru	1	15	
Kimyayı senai makinisti	1	15	
Echizei dersiyeye tamir memuru	1	20	

1929

**YÜKSEK MÜHENDİS MEKTEBİ
BÜTÇESİ**

**Yüksek Mühendis Mektebi 1929 senesi bütçesi hakkında ¹/₃₄₄
numaralı kanun lâiyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası**

T. C.

Başvekâlet

Muamelet müdürlüğü

Sube 1

Şayı ⁶/₂₀₉

14-1-929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî sensi bütçesi için Nafia Vekâletince yapılıp Maliye vekâletince teklif edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 9-1-929 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kabul olunan kanun lâiyhası esbabı mucibe ve kadrolarla birlikte takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulması rica olunur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

Nafia bütçesinden yardım alan yüksek mühendis mektibinin 929 senesi için derpiş olunan bütçe lâiyhasında esaslı tebeddül, müzkür sene zarfında talebe miktardının sülüs nisbetinde artırılması zaruretinden tevellüt eylemiştir.

Birinci fasılda: bütün mektep tahsisatı sabit kalmış olmakla beraber kıdemi ve kıymeti hasebile yalnız müdür muavinine on liralık bir zam teklif olunmuş ve bir mümeyyizin maaşında liyakat ve hizmetinden başka sırasında bolunduğu emsaline müvazat teşkil eylemek üzere beş lira fazla konmuştur. bunlardan başka bütün müessesenin maaş hususi sabit kalmıştır. Talebe mevcudunun mühim surette tezayüdü birinci maddeye bir dahiliye memuru ilâvesini müstelzim kıldığı gibi ikinci talim hey'eti maddesine gerek talebe tezayüdü ve gerek ihtisas şubelerinin yeniden tesisi gibi sebeplerle sekiz muallim ilâve olunmuş ve üçüncü müstahdem daim maddesine celp olunacak diger bir ecnebi mütehasısın maaşının va istihdam olunacak bir zabıt muallim tahsisatının ilâvesi zarurî görülmüştür. Bu maddeye dahil olan mektep hademesi talebenin tezayüdü hasebile iki nefer tezyit ve bunların tahsisatları da zam edilmiştir.

İkinci tahsisat fevkalâde faslının, maaşa müstehak olanlar hakkında, kanunî dairesinde hesap edilerek bulunan rakamı ihtiva eylediği mühtacı arz değildir. Bu fasılda, birinci fasıl hakkındaki izahat sebeble 4725 lira fazla görülmektedir.

Üçüncü faslın daimî masrafı gösteren birinci maddesindeki tezayüt talebenin artması esbabına istinat etmektedir .

Bu faslın 2,3,4,5 maddeleri birinci ve ikinci fasıllarda mucibi tezayüt olan esbaba karşılık teşkil etmek üzere [30 010] lira kadar bir noksan ile teklif olunuyor.

Hülûsa :

Yüksek mühendis mektebinin 929 senesi masraf bütçesi yeni tesisat, talebe tezayüdü esbabının inzimamına rağmen 928 senesine nisbetle [4135] lira noksaniyle teklif edilmiştir.

928 Senesinde varîdat bütçesinin müessesattan teberrü faslına mavzu (25 000) liranın (20 000) lirası teberrü suretile devlet demir yollarından verilmiş idi. idarei mezkûrenin 929 senesinde iktisap edeceği vaziyet dolayisiyle bu sene için muavenet icrası adimülîmkân ve sair cihetten teberrüat vukuu da gayri memul bulunmasına binaen 929 senesi varidat cetveline bu namda bir şey vaz edilmemiştir efendim.

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Mazbata № 71

Esas № $\frac{1}{344}$

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 senesi masraf bütçesi 1928 senesi bütçesine nisbetle 7 900 lira fazlasıyla 280 700 lira olarak tespit olunmuştur. Bu fazlalık 1929 senesinde küşat olunacak mimarî ihtisas şubesinin istilzam ettirdiği fazla mü - allim ile talebenin 270 şe balığ olması ve mevcuda ilaveten beş hademe alınacağı ve bilhassa talebenin yüksek tahsilleri nisbetinde mektepde vücade getirilmesi matlup olan iyi bir disiplinin temini zımında dahiliye memurları adedinin tezyidi, avrupadan celp olunacak mütehassıslar tahsisatının bir miktar tezyidi ve ihtisas kürsülerini işgal eden müderrislerin yerlerini doldurabilmek üzere mektebin üçüncü sınıf mezunlarından iki, üç efendinin muallim muavini olmak üzere Avrupa da tahsil ettirilmesi için tahsisat vazolunmasından ileri gelmektedir.

Memleketin en büyük ihtiyacı olan yüksek ilmî fennî mühendisliğe lâzım malûmat ile ameliyatı inşaiyenin muhtelif aksamına ait malûmatları ihtiva edecek ve aynı zamanda Nafia Vekâletine ait evamir ve ilânı resimleri neşredek mahiyette bir mecmua için de bütçeye bir miktar tahsisat vazolunmuştur.

Mektebin varidat cetvelinde geçen sene Anadolu Demir yolları tarafından teberru şeklinde görülen miktar hattı mezkûrun Hükûmet hututu meyanına ithal olunmasından dolayı bu sene Nafia bütçesine ilâveten irae olunmasından başka zikre şayan bir tahavvül yoktur.

Bu suretle tadilen kabul olunan kanun lâiyhası heyeti umumiyenin tasvibine arz olunur.

8-5-1929

Âza	Âza	Kâ.	M. M.	R. V.	Reis
Sivas	Kütahya	Bursa	Aydın	İstanbul	Edirne
Rasim	Niyazi Asım	Muhlis	Mühendis Mitat	Fuat	Şakir
	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
	Niğde	Bursa	Tokat	Samsun	Isparta
	Faik	Dr. Şefik Lütfi	Şevki	Âdil	Mükerrem

Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî senesi bütçe kanunu lâiyhası

Hükümetin teklifi

BİRİNCİ MADDE — Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 senesi maliyesi masarifi merbut A cetvelinde gösterildiği veçhile 268 665 lira olarak tayin edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 senesi maliyesi varidatı merbut B cetvelinde gösterildiği veçhile 268 665 lira olarak tahmin olunmuştur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Yüksek Mühendis Mektebinin şahsiyeti hükmiyesi hakkında ki kanunun dördüncü maddesinde muharrer envai varidat 1929 senesi maliyesinde ahzü tahsil olunur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî senesi kadrosu merbut C cetvelinde gösterilmiştir.

Bütçe Encümeninin teklifi

MADDE 1 — Yüksek Mühendis mektebinin 1929 malî senesi masrafı için merbut A işaretli cetvelde gösterildiği üzere 280 700 lira tahsisat ita kılınmıştır.

MADDE 2 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1929 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut B işaretli cetvelde gösterildiği üzere 281 300 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Yüksek Mühendis Mektebi hakkındaki 1275 numaralı kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1929 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur.

MADDE 4 — Aynen kabul.

BESİMCİ MADDE — Bu kanun 1 haziran 1929 tarihinden muteberdir .

ALTINCI MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur .

9-1-1929

M. M. V.	Ad V.	Bş V.
<i>M. Abdülhalik</i>	<i>M. Esat</i>	<i>İsmet</i>
Ma. V.	Ha. V.	Da. V.
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Dr. T. Rüslü</i>	<i>Ş. Kaya</i>
S. İ. M. V.	İk. V.	Na.V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>M. Rahmi</i>	<i>Recep İsmet</i>

MADDE 5 — Aynen kabul

MADDE 6 — » »

A - Cetveli

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
1		Maaş ve ücret		
	1	İdare Heyeti maaşatı	5 400	5 400
	2	Talim » »	28 500	28 500
	3	Memurun ve müstahdemini daime ücreti	28 110	13 260
		Fasıl yekûnu	62 010	47 160
2		Tahsisatı fevkalâde	54 255	54 255
3		İdare masarifi		
	1	Daimî masarifi	82 000	79 000
	2	Tesis masrafı	25 000	25 000
	3	İnşaat ve tamirat	40 000	40 000
	4	Muallimler ve talebenin fennî seyahat masrafı	4 000	3 500
	5	Harcırah	1 400	1 000
		Fasıl yekûnu	152 400	148 500
4		Telif, tercüme ve mecmua bedeli ve tab masrafı	0	10 000
5		Ecnebi muallimler ücret ve harcırahı	0	16 000
6		Ecnebi memleketlerde talebe tahsil masrafı	0	4 785
		Umumî yekûn	268 665	280 700

B - Cetveli

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1929 senesi için	
			Hükümetçe tahmin edilen	Encümençe tahmin edilen
1		Umumi bütçeden muavenet	263 365	273 400
2		Muhtelif varidat		
	1	Talebe ücreti	3 000	2 400
	2	Kimyahane ve tecrübehane hasılatı	750	500
	3	Kütüphane ve matbaa »	1 250	2 500
	4	Müteferrik hasılat /	300	2 500
		Fasıl yekûnu	5 300	7 900
		Umumi yekûn	268 665	281 300

C - Cetveli

Memuriyetin nevi	Adet	Maas
<i>İdare heyeti</i>		
Müdür	1	90
» muavini	1	60
Tahrirat Başkâtibi	1	30
Kâtip ve daktilo	1	20
Anbar memuru	1	25
Levazım ve mübayaea memuru	1	25
Âlât ve edevatı fenniye »	1	30
Kütüpane »	1	20
Dahiliye »	4	25
Muhasip	1	30
Veznedar	1	20
<i>Talim heyeti</i>		
Muallim	4	90
»	2	75
»	1	70
»	1	50
»	8	40
»	3	35
»	16	30
» muavini	7	30
Muallim	4	25
»	14	20
»	6	15
»	10	10
Muit	2	30

Memuriyetin nevi	Adet	Ücret
<i>Memurin ve müstahdemin daime ücreti</i>		
Doktor	1	40
Aşçı (kalfa ve yamaklarile beraber)	1	80
Marangoz	1	50
Ressam	1	75
Matbacı	1	60
Hademe [1]	32	800

[1] Azamî 40 lirayı tecavüz etmemek üzere beherinin tayini ücreti Vekâlete aittir.

Gedikli küçük zabıt menbalarına dair olan kanuna bazı fıkraların ilâvesi hakkında $\frac{1}{363}$ numaralı kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelat müdürlüğü

Şube 1

Sayı $\frac{6}{543}$

6 - 2 - 1929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Gedikli küçük zabıt menbalarına dair 1001 numaralı kanuna bazı fıkraların ilâvesi hakkında M. M. vekâletinden tanzim ve İcra Vekilleri Heyetinin 30/1/929 tarihli içtimasında Yüksek meclise arzı tasvip olunan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatasile birlikte takdim kılınmıştır. Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulması rica olunur efendim.

*Başvekil
İsmet*

Esbabı mucibe mazbatası

I — Deniz lisesi ve Deniz Harp mektebi ile Deniz gedikli küçük zabıt ihzarî mektebi talebesinden her hangi bir esbaba binaen kaydı terkin edilenler bu bapta bir kanun mevcut olmaması hasebile velilerine teslim edilegelmektedir. bu hal meslekî malumat edinip hariçte kendisini idare edebilecek kudret iktisap eden bazı talebenin kolaylıkla meslekünden çıkmasını ve bu yüzden hazinenin ızrarını ve meslek için lüzumu olan mühim unsurların yetişmemesini mucip olmaktadır. Halbuki Kara lisesi ile harp ve Gedikli Küçük Zabıt ihzarî mektebinden bu gibi halâta içtisar edenler hakkında 1001 numaralı kanun mevcuttur. İşbu kanunun meslekin icap ettirdiği bazı ufak tadilat ile Deniz Askerî mekteplerine de tatbiki zarurî görülmüş ve merbut lâyihai kanuniye tanzim kılınmıştır.

II — Kara Gedikli Küçük Zabıtları nisbeten az bir zamanda yetiştirilebilmesine rağmen deniz ve Hava Gedikli küçük zabıtları ancak on bir senede yetiştirilebilmekte olduğundan denizde hizmeti müteahhide 15 ve Havada 14 sene olarak kabul edilmiştir.

III — on sekiz yaşından küçük olanlar yaşitlarıyla beraber muamele görmek üzere velilerine teslim edilmekte olduğundan askerliğe celp olununcaya kadar esaslı bir mesleğe intisap edememekte olduklarından bunlardan hiç olmazsa on yedi yaşım ikmal edenler doğrudan doğruya ihzarî mekteplerin son sınıflarına nakledilecek olursa işbu mektebi ikmal ettikleri zaman kıtaya dahil olabilecek bir yaşa vasıl olacaklarından malûmatı müktesebelerini zayi etmeksizin gedikli sınıfına intisapları temin edilmiş olacağı mübeyyin işbu esbabı mucibe tanzim kılındı.

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar 56

8-V-1929

M. M. Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Bş. V. celilenin 6/2/1929 tarih ve $\frac{6}{548}$ numaralı tezkeresile encümenimize tevdi buyrulan (Gedikli küçük zabıt menbalarına dair kanuna bazı fıkralar ilâvesine dair kanun lâyihası) M. M. vekâleti deniz Müsteşarı miralay Memet Ali beyin huzurile tetkik ve müzakere olundu. Gedikli küçük zabıt mektepleri önce ordunun kara sınıfları için tesis edilmiş ve buna dair 1001 numaralı kanunda da yalnız bu sınıflardan bahs olunmuştur. Halbuki mezkûr gedikli küçük zabıtların hava ve deniz sınıflarında da lüzumu ve mühim faideleri görülmüş ve bunlar başka ordularda mevcut olduğu gibi bizde de teşkil edilmiştir.

Binaenaleyh bizde tesis edilmiş olan hava ve deniz küçük zabıt mekteplerine menba bulmak üzere 1001 numaralı kanunun bunlara da teşmili için tadili icap etmektedir.

Aynı zamanda M. M. Vekâletinin esbabı mucibe mazbatasında deniz mekteplerinden her hangi bir sebepten dolayı kaydı terkin edilenler hakkındaki mütalea ile sair esbapta Encümeni mizce muvafık görülmüştür.

Ancak lâyinamın gerek serlevha ve gerek maddelerinde, daha ziyade şekle ait olmak ve maksadı daha sarih bir surette göstermek üzere, bazı tadiller yapılarak Heyeti Umumiyenin kabulüne arz edilmesine karar verilmiştir efendim.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Reis
<i>Halit</i>	<i>Musa Kâzım</i>	<i>Esat</i>	<i>Erzincan</i>		<i>İstanbul</i>	<i>Cebelibereket</i>
			<i>Abdülhak</i>		<i>İhsan</i>	<i>Naci</i>
			Âza		Âza	Âza
			<i>Diyarbakir</i>		<i>L. Müfit</i>	<i>A. Samih</i>
			<i>Kâzım</i>			

Hükümetin teklifi

Gedikli küçük zabıt menbalarına dair 1001 numaralı kanuna bazı fıkralar ilâve ve tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Gedikli küçük zabıt menbalarına dair kanuna ikinci ve üçüncü maddedeki fıkralar ilave ve tadil edilmiştir.

Milli Müdafaa Encümeninin tadili

Gedikli küçük zabıt menbalarına ait 1001 numaralı kanunun bazı maddelerinin tadiline dair kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — 1001 numaralı kanunun dördüncü maddesinin A ve B fıkraları aşağıda yazıldığı veçhile tadil edilmiştir .

A - Harbiye, deniz harp, askerî tıbbiye ve askerî baytar mekteplerinden çıkarılanlar sınıfları veya hava kıtaat ve müessesatına verilerek gedikli küçük zabıtlikle muvazzaf hizmetleri dahil olmak üzere hava ve deniz sınıflarında 12 diğerlerinde 6 sene müddetle hizmet ederler

B - Askerî liselerin ve deniz liselerinin son altı sınıfından çıkarılanlardan on yedi

yaşını ikmal etmiş olanlar kıtaata verilerek kararnamesine tevfikan gedikli küçük zabıt olurlar ve kıtaya duhullerinden itibaren muvazzaflık hizmeti dahil olmak üzere hava ve deniz sınıflarında on beş diğerlerinde dört buçuk sene hizmet ederler. Bunlardan velilerine teslim ettikleri günden kıt'aya duhulleri gününe kadar mektep masraflarını tediye edenler hakkı-nda yaşlıları efrat gibi muamele olunur. On yedi yaşında bulunanlar ihzari hüçük zabıt mekteplerinin son sınıfına naklolunurlar .

MADDE 2 — Dürdüncü maddenin (B) fıkrasında ve altıncı maddedeki müddetler deniz için on beş ve hava için ondört sene ve dördüncü maddenin (A) fıkrasile beşinci meddenin (C) fıkrasında ve yedinci maddede-ki müddetler için deniz ve hava onikişer senedir.

MADDE 3 — Dördüncü maddenin (B) fıkrasının ilk cümlesinden sonra gelen on se - kiz yaşından küçük tabiri - on yedi yaşından küçük - tabirine tadil edilmiştir. fıkranın ni - hayetinede - on yedi yaşında bulunanlar İhzari küçük zabıt mekteplerinin son sınıflarına nakl-olunurlar. - Cümlesi ilave olunmuştur.

MADDE 4 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun ahkâmını icraya Millî Müdafaa ve Maarif Vekilleri memurdur.

İKİNCİ MADDE — Mezkûr kanunun beşinci maddesinin C fıkrası şu suretle tadil edilmtdir.

C - Gedikli küçük zabıt olduktan sonra hava ve deniz sınıflarında on iki sene ve diğerlerinde altı sene hizmet bizzat kendi ve ya velisi tarafından kabul ve taahhüt olunmak.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Mezkûr kanunun altıncı maddesindeki hizmet müddeti hava ve deniz sınıflarında onbeş senedir .

DÖRDÜNCÜ MADDE — Mezkûr kanunun yedinci maddesindeki hizmet müddetleri hava ve deniz sınıflarında on ikişer senedir.

ALTINCI MADDE — Lâyihamın dördüncü maddesi aynen .

YEDİNCİ MADDE — Lâyihamın beşinci maddesi aynen .

30/1/929

M. M. V.	Ad. V.	Bş. V.
M. Abdülhalik	M. Esat	İsmet
Ma. V.	Ha. V.	Da. V.
Ş. Saracoğlu	Dr. T. Rüşti	Ş. kaya
S. İ. M. V.	İk. V.	Na.V. Mf.
Dr. Refik	M. Rahmi	Recep İsmet

